

M. ELIZABETA:

Takó ljubi Jezus.

Ljubezni žarek —
življenja vsak hip;
ljubezni pesem —
vsak srčni utrip.

Ljubezni brezdno —
bič, krona, vezi;
ljubezni morje —
vsa srčna kri.

Ljubezni solnce —
vstajenja žar,
nebesa ljubezni —
tabernakelj, oltar.

P. ANGELUS MLEJNIK:

Mirovne naloge III. reda sv. Frančiška.

III.

Mirovne naloge se morejo izvršiti le po načelih sv. vere, katera se je še vedno skazala rešiteljica ljudi v enakih težkih časih in okoliščinah. Sv. krščanska vera ni nič drugega nego nadaljevanje mirovnega misijona Jezusa Kristusa. Ta misijon so prav spoznali in vodili le tisti možje, kateri so bili vsi prešinjeni od duha Kristusovega. Med njimi je v prvi vrsti naš sv. oče Frančišek. S svojim misijonskim delovanjem je dosegel, da se je po silno razburjenih časih vrnil zopet ljubi mir, ki je razdvojene ljudi od krvave službe z orožjem pripeljal k mirnemu delu in h krščanski ljubezni. Tudi od duhovnih otrok sv. Frančiška se pričakuje po vojski socialno delo, delo za občno blaginjo, delo, ki naj bi oblažilo ostra nasprotstva na svetu. Delovanje krščanske ljubezni, katero so udje tretjega reda sv. Frančiška v vojnem času tako uspešno opravljali, naj bi tudi po vojski nadaljevali ter svoje ljubeče in usmiljeno sočutje skazovali vsem, ki bodo pomoči in tolažbe potrebni.

K takemu blagemu in plemenitemu delovanju naj nas navdušuje prelep izgled sv. Frančiška, kateri je toliko storil za občni blagor na svetu.

O priliki 700 letnice rojstva našega sv. očeta Frančiška so slavni sv. oče papež Leon XIII. dne 17. septembra 1882 izdali okrožnico na vse patrijarhe, primате, nadškofe in škofe celega sveta. Ta okrožnica ostane za večne čase ena najsijajnejših izjav najvišje cerkvene oblasti v slavo serafinskega svetnika in v čast njegovega reda.

Sv. oče Leon XIII. v tej okrožnici ne poveljujejo samo veliko svetost sv. Frančiška, njegovo čudovito življenje in njegove junaške čednosti, temuč ozirajo se na vse to z višjega stališča, namreč z ozirom na občni blagor, za katerega si je svetnik največje zasluge pridobil. V kratkih in krepkih potezih slikajo sv. oče žalostne razmere 12. tega stoletja, ki je bilo čas največjih političnih zmed in krvavih vojsk. Nevoščljivost, zavist in sovraštvo je zagrenilo srca ljudi in užigalo najgrše strasti. Zastonj so se bile krvave bitke, da bi zmagala resnica in pravica, zastonj so tekli potoki krvi. Razdvojena srca se niso dala umiriti, sovraštvo se ni dalo zatreti, temuč vedno hujše je divjalo, ko je sv. Frančišek, razsvitljen in podpiran od Boga, pričel svoj misijon.

„Tisti čas“, pravijo sv. oče papež, „v katerem so mnogi zarad razžaljenja vse po koncu spravili, je ubožec asiški oznanoval ljubezen in usmiljenje, je stegoval svoje roke žalostnim in potrtem in ni prenehal, čeravno sam ubog, skrbeti za uboge. V katerikoli podobi se mu je prikazala človeška revščina, vedno je bil poln srčnega usmiljenja, v očeh je imel solze sočutja in na jeziku besede tolažbe; pogostokrat je pokrtil nagoto ubožca s svojim siromašnim plaščem in delil ž njim izprošeni košček kruha, dà, on je celo iskal nesrečne ljudi, zlasti tiste nesrečne gobavce, kateri so mnogim zbujali stud, on pa jim je stregel, jih umival in poljuboval njih gnojne rane.“

Pred tako čednostjo, sredi spridenega sveta, sredi mrzlih in sovražnih src, je z začudenjem obstal prijatelj in neprijatelj in se ogreval na toplih žarkih, ki so odsevali iz tolike, usmiljenja in sočutja polne ljubezni. Kjerkoli se je prikazal serafinski svetnik, sam ali v družbi svojih bratov in pričel govoriti o Bogu in božjih rečeh, je počivalo orožje, so umolknile strasti. Besede asiškega ubožca so opominjale k pokori, k spreobrnjenju in poboljšanju. Ljudje so se pričeli sramovati svojega medsebojnega sovraštva, sovražniki so si pričeli odpuščati in se spravili med seboj. Dobri pa, ki so se iz strahu pred preganjanjem in zaničevanjem doslej boječe skrivali, so začeli javno nastopati in se veselili, da so v sv. Frančišku dobili svojega učenika in vodnika.

Veliko je bilo število tistih, ki so bili ž njim in njegovimi brati enega srca in ene misli, ki pa zaradi družinskih in stanovskih razmer in dolžnosti niso mogli zapustiti svoje hiše, svoje družine ali službe. Njih število je rastlo toliko bolj, kolikor bolj se je red sv. Frančiška razširjal in postajal znan in sloveč po svetu. Sv. Frančišek je pričel te razkropljene sile zbirati v posebnem redu, ne da bi jih odtegnil njih družini in poklicu na svetu. Sam je imenoval ta red: Tretji red pokore za ljudi med svetom.

Udje tega reda naj bi bili tako rekoč seme posejano na javno polje sveta, da iz njega izraste svet sad, svet po duhu Jezusa Kristusa, svet po svojem življenju in čednostih, rodoviten sad, ki naj bi svet prenovil v duhu krščanske ljubezni. —

Kako so si že od začetka te ustanove prvi tretjeredniki prizadevali od te polnosti nebeškega blagoslova tudi drugim deliti in kraljestvo miru povsod razširjati, popisujejo veliki papež Leon XIII. z besedami: „Po njih prizadevanju in zgledu so prenehali strankarski boji in prepiri ali se oblažili, iz rok razdivjanih ljudi je odpadlo orožje, vzroki prepиров in razprtij so bili odstranjeni, ubogim se je delila podpora. Naravna posledica tega je bil mir doma in v javnosti, poštenost in prijaznost, prava raba in varstvo posestva, kar je najboljša podlaga bratoljubja in lastne varnosti.“

Po pravici so torej veliki papež Leon XIII. v sv. Frančišku in njegovi ustanovi spoznali varstvo in podporo krščanske družbe in občne blaginje.

Ali moremo dvojiti, da bo duh sv. Frančiška, ki še vedno živi v njegovem redu tudi v sedanjih časih, tudi po tej svetovni vojski, obrodil enak blagoslova poln sad?! Kakor moramo zdaj vsi brez izjeme sodelovati, da bi se kmalu končala ta krvava vojska s tem, da več molimo, da voljno prenašamo vse žrtve, vse težave za oskrbo obleke in živil, da po svoji moči z vojnimi posojilom ali na drugi način kaj prispevamo, da se pokrijejo silni stroški za vojsko, tako bi moralo biti tudi splošno naše sodelovanje pri delu miru po vojski.

To nalogo naj bi si udje tretjega reda prav k srcu vzeli. V očeh sveta, ki prav nič ne pozna pomen tretjega reda, je tretji red le neka navadna pobožna bratovščina, kakor je mnogo drugih in njen namen le samo to, da se udje vsaki mesec na shodu zberejo, pridigo poslušajo, večkrat svete zakramente prejmejo in več molijo. To je sicer nekoliko resnično in gotovo vse prav in lepo, ali duh tretjega reda to ni. Tretji red je velikanska organizacija, silno važna ustanova, ki more, zavedajoč se svoje sile, mogočno uplivati na svet v smislu in duhu sv. Frančiška. Kakor je javno življenje zlasti v gospodarskem oziru po sv. Frančišku dobilo popolnoma novo obliko, tako se morajo tudi tretjeredniki zavzeti za delovanje na gospodarskem polju in v družabnem življenju. Pohlepnosti, oderuštva, trdosrčnosti in samoljubju mrzlega in spridenega sveta mora tretji red nasproti postaviti zastavo krščanskega usmiljenja, ljubezni in bratoljubja. Socijalno, družabno življenje se bo le po teh čednostih prenovilo, svet pa teh čednosti ne pozna. Zato so rekli papež Leon XIII.: „Socijalna prenovitev, katere potrebo vsakdo pripozna, noben političen postavodajavec pa speljati ne more, se more doseči po tretjem redu sv. Frančiška.“ Tudi papež Pij X. so stavili tretjemu redu ravno to nalogo, ko so v svojem zahvalnem pismu rekli tretjerednikom, da se bodo pri izvršitvi svojega programa, svojih načrtov, ozirali pred vsem na tretji red.

Tretji red sv. Frančiška ima svojo podlago v Kristusu in je izišel iz ljubezni Kristusove. Zato je njegova prva naloga, da zopet napolni in pre-

kvasi človeško družbo z duhom Kristusa. Določbe sv. vodila: „Marljivo naj udje gojijo blagovoljno ljubezen med seboj in do drugih ter naj skrbe, kar je mogoče, da se poravnajo prepiri.“ — „Bolne ude naj predstojniki obiščejo sami ali pa naj pošljejo drugega, da bo izpolnil, kar tirja ljubezen do bližnjega.“ Te določbe sv. vodila, ki so prišle iz ljubezni vnetega, serafinskega srca sv. Frančiška, kažejo, kako naj se udje tretjega reda udeležujejo pri delu za rešitev socialnega vprašanja.

V vojski in v miru veljajo besede sv. aposteljna Pavla: „Sprejemajte se med seboj, kakor je tudi Kristus vas sprejel, Bogu v čast.“

Samo po sebi je umevno, da naj se to krščansko načelo po vojski pred vsem vporablja na naše vojake, ki zdaj za nas in občni blagor prenašajo največje žrtve, najhujše napore, se vojskujejo in krvavé. Marsikateri se bo vrnil nazaj velik siromak, ves pohabljen in oslavljen; silni napori v vojski bodo mnogim zapustili žalostne nasledke. Pokazala se bo pri njih pógostokrat velika razburjenost in z mnogimi bo težko shajati. Tukaj veljajo besede: Sprejemajte, zavzemite se eden za drugega. Imejte usmiljenje in potrpljenje ž njimi, voljno in krotko jih prenašajte, ne zamerite jim zaradi težav in sitnosti, ki vam jih bodo delali. Preveč so pretrpeli in tega ne bodo mogli hitro pozabiti.

Posebno skrb in ljubezen morate skazovati ubogim ranjencem in pohabljencom, za delo nesposobnim. V časti imejte njih rane in ne tožite, ako ne morejo več toliko delati, kakor so prej. Olajšajte jim njih žalostno osodo kolikor morete, prijazni postrežljivi bodite do njih, zlasti do svojih domačih in znancev. Ne bo manjkalo ubogih očetov in sinov, ki bodo našli doma veliko pomanjkanja. Za te se zavzemite in skazujte jim vse svoje sočutje in delavno ljubezen. Vsem morate vse postati po zgledu sv. očeta Frančiška! —

Tiste dolžnosti, katere je sv. apostelj Pavel prvim kristjanom v Rimu tako toplo priporočal, da bi zavladal po svetu duh Kristusov, vežejo tudi nas vse, ako hočemo, da se kraljestvo miru po svetu razširi. Te dolžnosti so:

„Z bratovsko ljubeznijo se med seboj ljubite, s spoštovanjem si pridite med seboj nasproti!“

„Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi!“

„Nikomere ne vračujte hudega s hudim; prizadevajte si za dobro, ne le pred Bogom, ampak tudi pred ljudmi!“

„Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi!“

„Ne delajte si sami pravice, ampak dajte prostor jezi (božji). Zakaj pisano je: Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil, pravi Gospod.“

„Ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti, ako je žejen, daj mu piti!“

„Ne dajte se hudemu premagati, temuč premagajte hudo z dobrim!“

„Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga, katere pa so, so od Boga postavljene.“

„Dajte torej vsakemu kar ste dolžni, davek komur davek, dac komur dac, strah komur strah, čast komur čast!“

„Nikomer ne bodite nič dolžni, razen tega, da se med sebo ljubite!“

„Slabega v veri pa sprejemajte, ne da bi se prepirali o raznih mnenjih!“

„Ne sodimo eden drugega, ampak veliko bolj sklenite, da ne boste bratom v spotiko in pohujšanje!“

„Mi močnejši moramo slabosti nemočnih prenašati in ne sebi po godu delati!“

„Vsak izmed vas naj dela svojemu bližnjemu po godu na dobro, da ga izpodbudi!“

Te dolžnosti, ki vrejujejo medsebojno življenje, podporo in prijaznost do bližnjega, so napravile sv. krščansko vero tako občudovanja vredno in njen vpliv tako blagonosen na vse javno življenje.

Spolnovanje teh dolžnosti je bila vsebina delovanja našega sv. očeta Frančiška, s katerim je postal bramba in podpora krščanskega družabnega življenja.

Te dolžnosti so pa tudi tako rekoč bistvo sv. vodila tretjega reda. Dokler so tretjeredniki te dolžnosti vestno spolnovali, so bili vedno velika podpora in varstvo za občni blagor na svetu. Tako uči zgodovina tretjega reda, tako spričujejo skušeni možje, tako zatrjuje tudi sv. cerkev sama.

Ali pa boste, tretjeredniki, tudi mislili na te dolžnosti v pravem trenutku?! Ali boste imeli pogum jih izvrševati?! Ali se ne boste prestrašili žrtev, premagovanja in zatajevanja, ki vam jih bodo nalagale?! Da boste premagali svojo slabost, se morate oborožiti s tistim orožjem, s katerim se je oborožil sv. Frančišek, da je mogel s svojo junaško ljubeznijo in srčnostjo toliko storiti za občni blagor.

Kaj pa je sv. Frančiška vsposobilo za tako uspešno socijalno delavnost?!

Sv. Frančišku je bila tako rekoč prirojena prav posebna ljubezen do ubogih. Preden pa je mogel svojo ljubezen do ubogih v najvišem obsegu razodevati, ga je moral križ Gospodov pripeljati v bližino Srca božjega in nesrečnih siromakov. Bog sam mu je to razodel v nekih sanjah, ko ga je peljal v krasno dvorano ter mu pokazal mnogo orožja, katero je bilo vse s križem zaznamovano.

Kolika moč je v skrivnosti sv. križa, je skusil prvikrat tedaj, ko se mu je nekega dne prikazal Zveličar pribit na križ. Ta pogled je sv. očaka vsega prevzel in ga napolnil s sočutjem in ljubeznijo. V trpečem Zveličarju je spoznal vzor vse lepote, veličastva in popolnosti. Kako globoko se je vtisnila ta podoba v njegovo dušo, kako je vplivala na vse njegovo delovanje, nam popisuje neki njegov življenjepisec z besedami: „Od tega časa je Frančišek pogostokrat zapuščal svojo samoto, da je mogel z nekim svojim prijateljem govoriti o božjih rečeh ali pa, da je opravljal dela krščanskega usmiljenja. Njegovo največe veselje je bilo, deliti ubogim denar, živež ali celo svojo obleko, z njimi sočustvovati in jih tolažiti.“ Bil je resnično oče ubogih,

kakor tako lepo pravi sv. Bonaventura. Ako ni bilo doma njegovega očeta, je ob času obeda vso mizo pokril s kruhom. Ko ga je nekega dne njegova pobožna mati vprašala: Za koga pa je pripravljeno toliko kruha?, je on z nebeško lepim smehljajem odgovoril: „Mati, to je za ubožce ljubega Boga. Ti so mi zelo pri srcu.“ O, koliko je sv. Frančišek spoznal in se naučil v šoli križanega Jezusa! V tej šoli se je tudi naučil znanosti zveličanja, da je ubogim oznanoval sv. evangelij in zdravil potrta srca.

Da so prišle besede, katere je govoril o ljubezni križanega Zveličarja res iz srca, je Bog razodel nekemu poslušavcu, ki je videl dva goreča meča, ki sta se križala na prsih svetnika takrat, ko je govoril o vzvišenosti sv. križa.

Tako je mogel sv. Frančišek po pravici govoriti s sv. Pavlom: „Mislim sem namreč, da mi ne gre kaj družega vedeti med vami, kakor Jezusa Kristusa in njega križanega.“ (I. Kor. 2, 2).

V to šolo križa je vodil tudi svoje brate. Iz ljubezni in usmiljenja, ki je izvirala iz križanega Jezusa, so učenik in njegovi učenci zajemali tistega požrtvovavnega duha, tisto odločno srčnost in vstrajnost, s katero so prenovili tedanji svet, ter nasproti postavili napuhu ponižnost, pohlepnosti po denarju ljubezen do ubožstva in do ubogih, samoljubju in dobičkariji pa delavno ljubezen do bližnjega.

Kaj čuda, da mu je križani Jezus v plačilo za toliko ljubezen vtisnil svoje svete rane ter tako tudi po zunanje sebi podobnega storil njega, ki mu je bil po notranje tako podoben v ubožstvu, ponižnosti in ljubezni! —

Tretjeredniki! Pogled na križ bo tudi vam dajal tisto moč, katere boste potrebovali, da bo vaše mirovno delo imelo uspeh. Iz križa priteka božji blagoslov in izvira prava ljubezen in usmiljenje. Saj so se na križu spolnile besede preroka Izaije: „Resnično, on je prevzel naše bolezni in on je nosil naše bolečine. On je bil ranjen zavaljo naših grehov in potrj zavaljo naših hudobij. Pokorjenje je bilo nad njim zavaljo našega miru in ž njegovimi ranami smo bili ozdravljeni.“ (Iz. 53; 4. 5).

Prav pogostokrat se torej ozirajte na križanega Zveličarja, radi premišlujte skrivnost sv. križa, potem se bo tudi iz križa Jezusovega naselila v vaša srca ljubezen in usmiljenje in iz vaših src se razlivala na druge, da se bodo zacelile rane, ki nam jih je vsekala vojska in pospeševalo se bo delo miru. „Božji blagodar hiti pravičnemu v plačilo in njegovo prizadevanje ob hitri uri sad prinese.“ (Sir. b. 11. 24).

Tega ste se učili, to ste prejeli, to ste slišali, to ste videli na svojem serafinskem očetu sv. Frančišku.

To storite in Bog miru bodi z vami!

Času primerno . . .

nadžupnijski cerkvi v Kamniku, po domače „na Šutni“ je vsako leto v pustnih dneh štiridesetna pobožnost, celodnevno češčenje Najsvetejšega in primerni cerkveni govorí. Verni se te pobožnosti prav goreče udeležujejo in z vidnim veseljem. Ure milosti so to in dnevi zveličanja, ko duše časte, povečujejo in molijo božjega Zveličarja, nevidnega telesnim očem, skritega v čudovitem Zakramentu! Globoko v srce segajo besede vnetih govornikov pri taki priložnosti. Letos je imel med drugimi času primeren govor o človeškem in božjem delu v sedanji vojski naš tukajšnji preč. p. gvardijan Vincencij Kunstelj. Mnogi so želeli, da bi bile odkrite besede njegove objavljene. Tej želji je urednik Cvetja prav rad ustregel, tembolj ker je že od raznih strani prejel nasvete, naj bi naš list večkrat prinesel kaj zelo „času primernega“ — iz življenja za življenje. Seveda nima tiskana beseda tiste moči, ki jo ima živa beseda govornikova, ali vseeno, upamo, bodo vgajali in koristili nauki lepo ubranega govora, ki ga nespremenjenega priobčujemo tukaj z najboljšimi nameni:

Beseda, izgovorjena od našega Gospoda Jezusa Kristusa pred skoro 2000 leti, zgovorjena ob slovesnem trenutku, ko je stopil s svojimi apostoli na Oljsko goro, ta beseda, ta žalostna prerokba se v naših dneh prav do črke izpolnjuje. „Vsi se bodele pohujšali nad menoj to noč“ (Mark. 14, 27), tako je rekel začudenim apostolom, ki kar niso mogli verjeti nepričakovani besedi. Tako iz srca so ga ljubili, povsod so ga spremljali in zdaj, ko gre v trpljenje in smrt, naj bi ga zapustili? Nikdar ne! Zdaj, ko so ravno prejeli najtrdniši dokaz njegove nepopisne ljubezni, ko jim je podal s svojimi rokami samega sebe v dušno hrano, zdaj naj bi ga zapustili? Nikakor ne! „In ko bi mi bilo ob enem s teboj umreti, te ne bom zatajil“ (Mark. 14, 31), tako je poln gorečnosti zatrjeval sv. Peter. „Podobno so pa tudi vsi rekli“, pravi sv. pismo (Mark. 14, 31). In vendar, dragi poslušavci, kaj se je zgodilo, zgodilo prav tisto noč, ki jo je Gospod napovedal, tisto noč, ko so ga njegovi preganjavci in morivci prijeli, da ga zvezanega odpeljejo pred krivičnega sodnika. Evangelist pravi: „Tedaj so ga njegovi učenci zapustili ter vsi zbežali.“ (Mark. 14, 50). Celo Peter, pozneje prvi namestnik Kristusov na zemlji, in učenec, pred vsemi drugimi od Gospoda ljubljen, sv. Janez, celo ta dva sta le od daleč sledila svojemu Učeniku, katerega je Peter, ki je z največjo zgovornostjo zatrjeval svojo zvestobo, celo zatajil.

Apostoli, ki se v tej poskušnji niso skazali, so delali pokoro za svoj greh; zlasti Peter je svoj padec pred vsemi objokoval.

Če je pa prišla tako huda poskušnja nad apostole, ki so bili od Kristusa samega izvoljeni, da poneso njegovo ime in njegov nauk na vse strani sveta, če so bili ti sveti možje skušani, ali se bomo potem čudili, če smo skušani tudi mi?! Ni ga človeka pod božjim solncem, pred katerega bi ne

stopilo vsaj enkrat, navadno pa večkrat v življenju z vso resnobo vprašanje: ali si za Kristusa ali proti njemu? To vprašanje je sedaj stavljeno na nas vse — stavi nam je sedanja vojska.

Nihče ni pričakoval, da nam bo ta vojska delala toliko preglavic, toliko težav. Kje smo v začetku, ko so naši fantje in naši možje jemali slovo, kje smo tedaj mislili, da bo to slovo tako dolgo trajalo? Ali smo tedaj pričakovali, da bo toliko naših junakov zgubilo svojo prostost ali celo življenje?! ‚Par tednov in vsega bo konec‘, tako smo se tolažili ter goljufali sami sebe in šele zdaj — skoro po štirih letih — nam je zasijal žarek upanja, da bo vendar enkrat konec.

Če pa naša poskušnja že toliko časa traja, tedaj se bomo pač vprašali: kako smo se do zdaj izkazali v tej poskušnji?

Zdi se mi, kakor da slišim odgovor na to vprašanje iz ust Kristusa samega, ko udarja na moja ušesa njegov pretresljivi glas: ‚Vsi se bodele pohujšali nad menoj to noč‘. Zdaj je ta noč, ta osodepolna noč, ki je razprostrla svoja temna krila nad nami. Sedanja vojska nas je odkrila v vsi nagoti ter jasno pokazala, kako se svet nad Kristusom pohujšuje, to se pravi, kako ga je svet zapustil, kako se je obrnil proč od njega, ki ves svet drži, obrnil proč od njegove svete postave, ki nam ne samo narekuje, temuč odločno zapoveduje medsebojno ljubezen. Odgovorite mi, dragi poslušavci, odgovorite mi prav odkritosrčno na vprašanje: kje je zdaj kaj prave, resnične, krščanske ljubezni, tiste ljubezni, ki jo je prinesel na zemljo naš Gospod Jezus Kristus, ljubezni, kakor je stara zaveza ni poznala, nova bi jo pa lahko, zakaj imeli smo učenika, ki jo je učil z besedo ter sè zgledom kazal v svojem zemeljskem življenju in nas še vedno uči iz tabernakeljna, kamer se je dal zapreti iz ljubezni do nas. Pred tabernakeljnom pa, tako se mi zdi, vidim žensko postavo, razpletenih las in objokanih oči. V rokah drži posodo s solzami napolnjeno, s solzami, ki jih pretaka ljubezen, ljubezen pregnana s tega sveta.

Ali morete reči, da ni res, kar trdim, dragi poslušavci! Le pomislite, kakšno oderuštvo nam je prinesla vojska in kakšno sebičnost! Zdaj nihče ali vsaj malokedo na to misli, da je tudi njegov bližnji lačen, da tudi on potrebuje kruha; vsak le misli nase in grabi skupaj in se preskrbi celo za več let, kar samo na sebi ni ravno napačno; vse obsodbe vredno pa je, ako kljub temu, da imaš vsega dovolj in v obilnosti, nimaš nič srca in pred ubožcem neusmiljeno zapiraš vrata. Na neki podobi vidim ubogo mater, ki z otrokom v naročju pride k bogatinu, da mu proda zadnjo dragocenost, samo da otrok ne bo lačen. Zraven sedi v svilo oblečena in sè zlatnino okrašena gospa, ki nima, kakor je videti, prav nič srca za ubogo mater. To je živa podoba današnjega po kruti vojski pokvarjenega sveta. Le pogledjte bogato našopirjenost, ki v teh hudih časih vsa v svili šumi mimo raztrganega ubožstva! Nikdar ni bil razloček med ubožtvom in bogastvom tolik, kakor je v naših časih, nikdar med obema tolik prepad. Odkod toliko ubožstva, to nam je še razumljivo; da namreč vojska poleg mnogih bolezni rodi tudi

uboštvo, to na vse zadnje ni nič kaj čudnega. Ali odkod v teh razmerah, ki zdaj v njih živimo, toliko bogastva, odkod taka razkošnost in potrata?

Ko sem bil pred par meseci poklican na našo samostansko porto, tedaj zagledam pred seboj kmetsko dekle v dragoceni obleki. Kaj je hotela? Prodajala je par petelinov za pretirano visoko ceno. Kupil jih seveda nisem, obšle so me pa pri tem tele misli: lahko se oblačite dragoceno, ko odirate tiste, ki se vam dajo, ali se dostikrat celo morajo dati, ker bi sicer lakote pomrli. Nočem pretiravati in vem, da zdaj denar nima niti od daleč tolike vrednosti, kakor je je imel nekdanj, ali vsaka reč ima svoje meje: do tukaj in ne dalje. Do tu je vse v redu — kar pa je več, je oderuštvo, ki žali Boga in dela krivico ljudem.

Povdariti pa moram, da ne mislim toliko na kmeta, ki je navadno pošten, in se le posamezni včasih spozabijo, pač pa pred vsem mislim na tiste ljudi, ki jih ni tukaj med nami, ki jim je vojska prinesla milijone in milijone. To so tisti, ki jih je Bog že na obrazu zaznamoval, tisti, ki so od Kristusa zavrženi, ki imajo na skrivnem vse polno nakopičenega blaga in jih nič ne gane pogled na trpečega brata, ki nima kaj jesti in ne s čem oblačiti se. Ti so vse obsodbe in celo večne pogube vredni. To so tisti, ki vlečejo cene vedno navzgor, tako da oni, ki je ubog, ne more več za njimi in mora počasi lakote umirati, ako se mu ne odpro v pravem času usmiljena srca. Glejte, to nam je rodila vojska, polna krvi in smrti, vojska, ki se je oderuhi vesele, oderuhi, ki jih bo tudi enkrat konec.

Čudno pa je, da je vojska rodila nasprotujoče si sadove. Med tem ko cena menj vrednemu blagu raste in je vedno višja, pada dan za dnem cena pri kroni vsega stvarstva, pri človeku od Boga ustvarjenem.

Kaj je danes človek, kaj njegova vrednost? Če pogine vojaški konj, to se še nekaj šteje, če pa je en človek manj na svetu, človek, ki preživlja svojo ženo in svoje otroke, človek, ki je po božji podobi ustvarjen in ima neumrjočo dušo, to ni nič, to nič ne pomeni. Da bi se zdaj vzdignil prerok Jeremija med nami, zdaj bi šele moral zdihovati, zdihovati poln žalosti: „Zato se jokam in moje oko toči solze, ker daleč od mene proč je tolažnik, ki bi poveselil mojo dušo: zgubljeni so moji otroci, ker je sovražnik zmagal.“ (Žal. pes. 1, 16).

Ali če pade junak na bojnem polju, se to, četudi je silno žalostno, vendar še nekako prenese, ker je tak padec kolikortoliko v čast. Vemo, da je padlo v sedanji vojski na tisoče in tisoče mož, tako na naši kakor na strani sovražnikov. To nas boli, močno boli, ali prestali bomo. Hujši pa ko vse drugo, najhujši udarec v sedanji vojski, je padec ženske, zakaj ta padec nam je v sramoto.

Pri starih poganih in tudi pri Judih stare zaveze ženska ni stala ravno na visoki stopinji in ni bila v posebni veljavi. Čislana je bila samo njena postava, njena moč, njena vnanjost; njene notranje dušne vrline niso prišle veliko v poštev. Le poslušajte, kako govori celo sv. pismo stare zaveze o ženi! Tako pravi: „Njena cena je kakor reči, ki pridejo od daleč in od zadnjih pokrajin. Srce njenega moža se na njo zanaša in dohodkov mu ne

bo manjkalo. Skazovala mu je dobro in ne hudo, vse dni svojega življenja. Poiskala si je volne in prediva ter delala z umetnostjo svojih rok . . . Njeni prsti so prijeli vreteno . . . In po noči je vstala ter dala dobička svojim domačim . . . Od pridelka svojih rok je zasadila vinograd . . . Svojo roko je odprla ter svoje dlani stegnila proti potrebnemu . . . Pogumnost in lepota je njeno oblačilo . . . Svoja usta je odprla modrosti in postava usmiljenja je na njenem jeziku . . . in ni jedla kruha brez dela." (Preg. 31, 10—27). To, dragi poslušavci, so sicer lepe, hvalevredne lastnosti, ali glavno pa to pri človeku in tudi pri ženi ni. Pravo veljavo ženskam je dal naš Gospod Jezus Kristus, ki si je izvolil čisto Devico za mater in tako visoko povzdignil deviški stan, ki je v cerkvi, od njega vstanovljeni, našel varno zavetje in odkritosrčno spoštovanje. Pred njim je bila žena le sredstvo za užitek in dobiček, po Kristusu je postala čednosti vzor; pred njim je le telesna lepota nekaj veljala, po Kristusu in v Kristusu je dosegla dušna lepota svoj vrhunec.

In, glejte, tudi to nam je uničila vojska! Kje zdaj še ženska čednost kaj velja? zdaj ko se spolnjujejo prav po črki svetopisemske besede: „Gledal sem namreč z okna svoje hiše skozi omrežje in vidim mlade ljudi, ogledujem nespametnega mladeniča, ki gre po ulici . . . In glej, nasproti mu pride ženska v lišpu nečistnice, pripravljena duše zapeljevati: jezična in vlačuga, ki nima pokoja in ne more s svojimi nogami doma biti, ki zdaj zunaj, zdaj na cestah, zdaj ob voglih zalezuje . . . Pridi, tako mamljivo vabi, pridi, upijaniva se z ljubeznijo . . . zakaj moža ni doma" (Preg. 7, 6—19).

„Moža ni doma" — ta trpka beseda, ta trpka resnica je uničila čednost naših žena. Kaj vse se sliši v teh dneh: „o da bi le še vojska dolgo trajala, da ga ne bo domov" — „pil je rad" tako pravi, tako se opravičuje nezvesta žena pred Bogom in ljudmi, s tem hoče prikriti svoj greh.

Ko so odhajali naši mladeniči in možje prvič dne 27. julija 1914, in potem še tolikokrat, na bojno polje, koliko je bilo tedaj zdihovanja in solza! Žalostno je bilo to gledati, žalostno vse to poslušati, pa vendar je bil človek vesel, ko je videl toliko srčne ljubezni. Skozi nekaj časa na to so šla pisma sem ter tja, dokler je bilo počasi vse pretrgano, doma pa je nastala nova, nenaravna, od Boga in od ljudi prekleta in obsojena vez: slovenska žena in nemški fant! O kako to smrdi, kako kliče maščevanje v to solzno dolino, ki prav za prav ni več dolina, temuč ostudna jama, brlog divjih zveri.

O ženska lepota, kako globoko si padla! Na vrhuncu slave si bila; opevali so te pesniki z božansko močjo svojih verzov, umetniki te slavili z nedopovedljivo gibčnostjo svojih čopičev, ves svet te je občudoval, po pravici občudoval, kakor te zdaj po pravici zaničuje, ko se valjaš v najgršem blatu.

Res, res, najhujši padeč, ki smo ga doživeli v sedanji vojski, je padeč ženske, ki ne joka več za možem, ki ne pretaka več solza za ženinom, temuč hodi po noči okoli za tujcem, čez katerega po dnevu zabavlja.

To, dragi poslušavci, je človeško delo v sedanji vojski! Kaj pa je v njej božje delo? — Bog je postavil nasproti oderuštva dela usmiljenja, nasproti sramotnemu klanju junaško prenašanje smrtnih udarcev, nasproti nesramnosti vstrajnost čistih devic.

Usmiljena srca! Kako izvrstno so se v tej vojski izkazala! Ženska usmiljenost, zavita v preprosto haljo, kako hodi od postelje do postelje in se sklanja zdaj nad enim zdaj nad drugim bolnikom; s spretno roko zmiva in obvezuje njih rane, s svojimi ustmi in s svojim srcem pa govori besede tolažbe in krepčila. Malo je njenih besedi, ali te gredo do srca, ker tudi pridejo od srca, srca polnega krščanske ljubezni, srca prešinjenega naukov Kristusovih. Kaj neki iščejo te blage duše med bolniškimi posteljami? Nič drugega ne, kakor da vdano slede Gospodovemu klicu: „Blagor usmiljenim!“ Po njih zdravi naš Zveličar rane sedanje vojske in nasprotuje razširjajočemu se oderuštvi.

Gospod pa stoji tudi sredi bojnega polja, sredi granat in šrapnelov. Med tem ko sovražnik mori in pobija, med tem ko padajo junaki cvetočih let, med tem ko smrt zmaguje nad življenjem, med tem hodi od ranjenca do ranjenca Kristus sam, da jih pripravi po tej časni smrti za večno življenje. Pričujočim se zdi, da vidijo duhovnika, v resnici je pa le Kristus, ki govori po ustih svojih namestnikov, Kristus, ki ima odprto srce za vse.

To, dragi poslušavci, je tisti Kristus, ki se je nekdanj, ko je še v človeški podobi po zemlji hodil, približal tudi ženski, ne da jo osramoti, temuč, da jo povzdigne in ji da čast, ki ji gre na tem svetu. On je tisti, ki daje v sedanji vojski, zdaj sredi pohujšanja in zapeljevanja, ženski moč, da se more ustavljati zanjkam zapeljivosti in pogube. On nasičuje čiste device s svojim lastnim mesom in jim s svojo krvjo daje nepremagljive moči v boju, ki je zdaj tako nepopisljivo težak, v boju za sveto devištvo. To je njegovo delo v sedanji vojski!

Resnične, nad vse resnične so besede nekega našega pisavca, besede, ki sem jih pred kratkim bral, besede namreč: „Mi smo majhni, otroci. A eden je, čigar roke segajo čez ves svet, gibljejo in prestvarjajo narode in veke, čigar pogled užiga milijone src: Kristus Gospod.“

„Mi smo slabotni“, tako pravi nadalje, „deca. Eden pa je, ki dviga s svojo mogočno roko in z vekovito svojo besedo tisoče in milijone iz nizkosti in slabosti: Kristus Gospod.“*

In ta Kristus Gospod je danes tukaj med nami očitno izpostavljen, izpostavljen zato, da ga prosimo. In kaj ga bomo prosili? Ponavljati hočemo s sveto cerkvijo ter iz dna srca klicati:

»V stiski in sili vojske, ki ogroža ljudstva in narode v obstoju, pribežimo, o Jezus, k tvojemu tako ljubezni polnemu Srcu, ki je naše najvarnejše zavetje. Tebe, o Bog usmiljenja, prosimo goreče: odvrni to strašno šibo. K tebi, o Kralj miru, kličemo v srčni molitvi: daj nam kmalu zaželjeni mir!« (Cerkvena molitev za mir).

Pred vsem, o Jezus, pa nam daj mir srca, mir vesti, odvzemi nam naše grehe, kakor te je tako lepo pozdravil sv. Janez Krstnik z besedami: „Glej, jagnje božje, glej, ki odjemlje greh sveta.“ (Jan. 1, 29). Razprostri svoje svete roke nad nami in podeli nam svoj večni blagoslov! Amen.

* Fr. Ks. Meško: »Dom in Svet« 1917, str. 327.

P. ALFONZ FURLAN:

O mesečnem priprošnjiku ali patronu.

Bl. Krescencija, devica 3. reda.

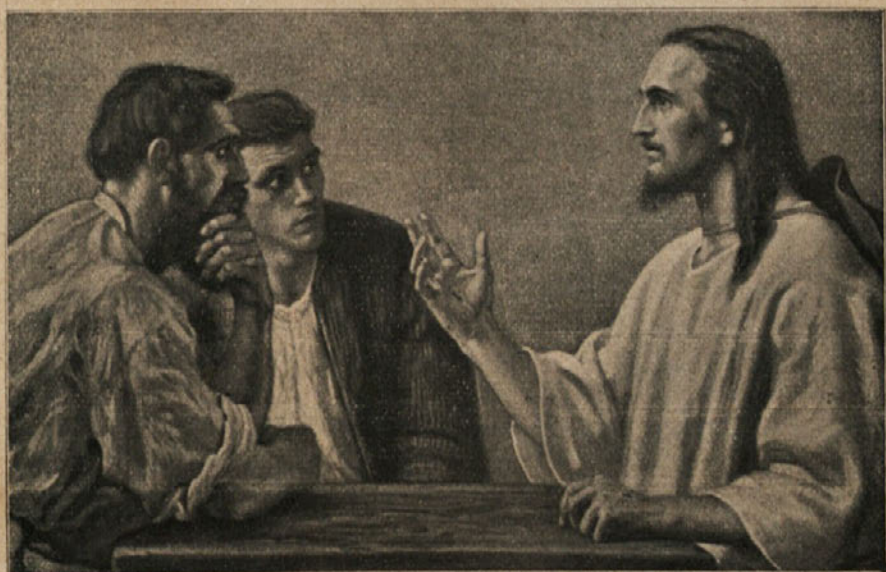
Zgled potrpežljivosti.

avfbajren je mestece na Bavarskem; tu je bila 20. oktobra 1682. rojena Ana Hes, hči pobožnih starišev; oče je bil tkalec. Ko je bila 14 let stara, se ji je prikazal njen angelj varih; v eni roki je imel rdeč križ, v drugi pa redovno obleko tretjega reda svetega Frančiška in ji reče: „Glej, moj otrok, taka obleka je pripravljena za te.“ S temi besedami je povedal njen angelj varih, kakšno bo njeno življenje: križ v obleki tretjega reda sv. Frančiška. Na priporočitev protestanškega župana je bila sprejeta v samostan tretjerednic, kjer je natančno živela po vodilu tretjega reda in samostanskih predpisih. Z veseljem je ubogala, pridno delala, rada molila in premišljevala večne resnice. V letu poskušnje in tudi potem je bila ostro poskušana. Njena prednica bi jo rada spravila iz samostana; njeno prijaznost so imeli za prilizovanje, njeno molčечnost za svojeglavnost, njeno pobožnost za farizejstvo. Krivično so jo sodili, tožili, natolcevali, kaznovali, toliko dela ji nalagali, da je komaj shajala s svojimi telesnimi močmi, vse to so pa delali za to, da bi sama zapustila samostan. Z božjo pomočjo je premagala vse te poskušnje in vse skušnjave hudih duhov. Ko so se prepričali o njeni resnični pobožnosti, so ji izročili službo vratarice, postavili jo za učiteljico novink in slednjič izvolili za samostansko prednico. Vse te službe je modro in vestno opravljala. S tem pa njeno trpljenje še ni bilo končano. Hudi duhovi so jo na razne načine nadlegovali in mučili, ali vse je z božjo pomočjo vsakikrat premagala. Zraven tega ni čutila nobenega veselja ne pri molitvi, ne pri svetem obhajilu; bila je brez duhovne tolažbe. Rada jo je glava bolela in zobje; usta in grlo je bilo posušeno; žeje si ni mogla in tudi ni hotela ugasiti. Njen jezik je bil ves razpokan in v ranah; po celem telesu jo je zbadalo in trgalo. Zdravniki niso vedeli, kako bi ji te strašne bolečine vsaj lajšali; ona je pa vse potrpežljivo prenašala, želela je celo še več trpeti. Nikdar se ni pritožila, zakaj so sestre ž njo tako grdo ravnale, ne zoper Boga, čemu ji pošilja toliko trpljenja. Šest tednov pred smrtjo ni družega zaužila kakor nekoliko mlačne vode. Umrla je devetega aprila leta 1744. v 62. letu svoje starosti. Papež Leon XIII. jo je med blažene prištel leta 1900.

Iz življenja blažene Krescencije se najprej uči, da ne boš svojega bližnjega slabo sodil, natolceval ali zaničeval; pri svetnikih je Bog sicer pripustil, da so jih imeli za hinavce, prilizovavce, goljufe i. t. d., kakor so ravnali z blaženo Krescencijo. Njeno prednico je Bog kaznoval že na tem svetu, odstavili so jo kot prednico. Ako te pa drugi zaradi tvoje pobožnosti zasmehujejo, zaničujejo, preganjajo, tedaj po zgledu blažene Krescencije

velikodušno odpusti vsem svojim nasprotnikom. Potrpežljivo in molče prenašaj vsako zaničevanje, opravljaj še dalje svoje pobožnosti in po Jezusovem zgledu moli za svoje sovražnike, da bi spoznali zmoto in krivično ravnanje in popravili, kar so zagrešili. Sv. Frančiška Saleškega so kot škofa hudo obrekovali in javno govorili, da živi z neko žensko v grehu; tri leta je to trpelo, potem je pa Bog odkril in pokazal njegovo nedolžnost. Če si po nedolžnem obrekovan, potoži Jezusu bridkost in ga prosi pomoči, da boš vsaj potrpežljivo prenašal ta križ; zaupaj, tudi tvojo nedolžnost bo Bog razodel, s tem križem zaničevanja si boš odprl vrata nebeška. „Blagor zaradi pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo“, pravi naš Gospod Zveličar. (Mat. 5, 10).

Kristus in učenca v Emavsu.

Zamišljena poslušata učenca besede, ki jih govori neznani tujec. Oči so jima bile zadržane, da nista spoznala Gospoda. Koliko sta doživela v zadnjih dneh! Mogočen v besedi in dejanju je bil Jezus Nazareški, s čudežnimi deli je spričal, da je res obljubljeni Mesija. Učenci in ljudstvo, ki je verovalo vanj: vsi so pričakovali, da bo v kratkem obnovil Davidovo kraljestvo ter svoj izraelski narod rešil izpod rimskega jarma. Toda prišlo je nekaj strašnega: ljubljenega Učenika so judovski prvaki izdali tujcu, ki jih tlači, in Pilat ga je dal križati . . . Ali sedaj poslušata čudovitega moža, ki se jima je prikazal na poti ter pričel razlagati pisma s pomenljivim skrivnostnim uvodom: Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako šel k svoji slavi? (Lk. 24, 26). Željno sprejemata besede tolažbe in utehe,

bolj in bolj se jima odpirajo dušne oči: kraljestvo Kristusovo ni v zunanjem sijaju, temuč v notranji moči. Srce jima objame vera, dvigne upanje in prevzame ljubezen. Pri lomljenju kruha, ko jima nato vstali Zveličar poda samega sebe zakritega v presv. Skrivnosti, sta ga spoznala: čudoviti prerok, ki jima je razlagal pisma, je Gospod sam — Jezus Nazareški...

Čemu smo žalostni, bratje in sestre?! Poslušajmo sv. evangelij Kristusov! Oklenimo se Zveličarjevega križa in pojdimo v živi veri pred tabernakelj, kjer prebiva skrito poveličano Telo božjega Odrešenika! Blagor nam, ako bomo trpeli združeni s Kristusom, blagor nam, ako bo Jezus križani prebival v naših srcih: prišla bo ura, ko bomo ž njim vstali poveličani tudi na zunaj...

P. Evstahij.

P. BONAVENTURA RESMAN:

Šola trpljenja.

Vojska, nje gorje in nauki.

Stiri leta skoraj že divja; iz lastne skušnje vemo zato, da je vojska višek vseh dušnih in telesnih bridkosti, ki ne tarejo le posameznih, marveč cele narode. Gorje mu, kdor zakrivi tako grozno nesrečo! Njegova hudobija kliče k nebu po maščevanju, neizbrisljivo prekletstvo vtisne tistemu, ki jo povzroči. Naša domovina ima lahko v tem oziru mirno vest. Pri vseh stiskah, ki se vsled vojske v njih nahaja, ji ostane sladka tolažba in največja slava, večja od vseh pridobljenih zmag, da se je pošteno trudila za ohranitev miru, da je še le tedaj prijela za meč, ko je nje čast to zahtevala in nje obstanek.

O vzrokih svetovne vojske in nje povzročiteljih bo zadnjo besedo enkrat izrekla zgodovina; njene pravične sodbe se nam ni bati. Ali tudi to vemo, da ta vojska nima le končnih vzrokov, le človeških povzročiteljev, marveč, da je bila tudi v načrtu previdnosti božje. Nam vernim kristijanom je jasno, da more priti tako strašno obiskanje človeštva, kakor je svetovna vojska, edinole s pripuščanjem božjim, po najsv. volji božji. Iz višjih, nam neznanih razlogov in vzrokov, pripusti Bog, da človeška hudobija zagospodari, da je vstanu zanetiti svetovni požar.

Ne bojimo se izpovedati, da je vojska kazen božja, ki obiše ž njo Bog narode, kadar je mera njih hudobij polna, tako, da tirja zadoščenje; kadar so postali narodi tako bolni, da jih ne morejo več ozdraviti mirovna sredstva; kadar je tok njih razvitka tak, da pelje v gotov pogin in ga more pogube rešiti le silen protitok od božje strani.

Vojska je zdravljenje narodov po bridkem trpljenju; je za narode to, kar je nož pri operaciji; je operacija, ki stane veliko krvi, ki gre pri njej za življenje in smrt — združena z amputacijo premnogih udov telesa narodov. Pri tej težki operaciji se mora izkazati, če ima telo še toliko življenjskih moči, da jo more prestati, če jih nima, sledi smrt ali pohabljenje.

Vojska je kazen v prvi vrsti za tiste, ki so jo zakrivali, kazen je dalje, žal, tudi za one, ki so se vanjo zapletli brez lastne volje in krivde, kazen je za tiste, ki imajo izvršiti to kazen božjo, kazen končno tudi za zmagovalce. Vojska je tudi za našo domovino kazen. Z žalostjo v srcu le-to pripoznamo, kakor otroci, ki morajo nastopiti zoper lastno mater — ko taki, ki se čutimo sami krive, soodgovorne.

Nočemo javno obtoževati svoje domovine. S ponižnim trkanjem na prsi, z odkritosrčno izpovedjo: „mea culpa“ priznavamo, da je šlo tudi pri nas vkljub napredku v zunanji kulturi, nravno, dušno življenje nizdolu. Dosti svarilnih opominov smo prejeli po okrožnicah papežev, škofov, nismo si jih pravočasno vzeli k srcu, pa je privihrala vojska nad nas z vsemi svojimi bridkostmi, žrtvami, smrtnimi stiskami. Kakor obsévalo ali žaromet je posvetila v tolikanj poveličevano moderno kulturo, razkrinkala jo je, pokazala, kako je v marsičem le navidezna, brez jedra, odkrila je plitvost tako hvaljenega človeškega napredka, dokazala je, da ves napredek, vse blagostanje, vsa zgolj zunanja olika nima prave vrednosti, ni vstanu ljudi osrečiti, ako je prepojena z brezbožnostjo, ako ne temelji na sv. veri. V strašne grehe narodov je posijata ta vojska, obelodanila jih je, pokazala je, kam pripelje brezbožnost človeštvo. Pred svojo sodbo je poklicala nevero, po neveri okužen napredek, ki ima za svoj cilj le zemeljsko življenje, ki se na posmrtno kar nič ne ozira, ki hoče izhajati brez cerkve, brez Boga — vse to je sodila in obsodila s prekim sodom.

Iz trpljenja naj se rodi nauk! Vojska je polna časa trpljenja. Toda tudi učiteljica je in to v velikem, cele množice podučuje, narode, vevlasti prisili v svojo trdo šolo. V par učnih urah razbije umetne zgradbe svetovnih modrijanov; ovrže cele vrste svetovnih „naziranj“ znamenitih naobražencev; spodbije prepričanje in mnjenja, ki so imela prej neomejeno splošno veljavo; prisili ljudi v čudno kratkem času v svoji šoli k popolnoma novemu mišljenju, k vse drugačnemu precenjevanju, da imajo naenkrat v časti stvari, ki so jih pred kratkim še zaničevali, da zavržejo stvari, ki so jih prej silno cenili. Vojska je tudi veroučiteljica, je prerokinja, ki z gromovitim glasom svojih topov neveri, bogotajstvu, klevetam mahoma zapre sapo, ki prebudi iz spanja vest narodov s tem, da jim kakor trobenta sodnjega dne kliče: krivda in kazen, smrt in večnost, Bog in Kristus!

Tudi vzgojiteljica je vojska. Nastopa trdo in silno oblastno. Vpliv ima tudi na najbolj zakrknjena srca; s strahom in grozo, s smrtno stisko si jih ukloni; zadnji ostanek npravne vesti propalic obudi k življenju; pridobi si dostop v dušo narodov in odkrije tamkaj skrite moči, zakopane zaklade, nove vire življenja. Kjer se je pred kratkim zdelo, da neomejeno gospodari

sebičnost, mehkuznost razkošnost, samoljubje, lakomnost — se naenkrat pojavi duh vesele odpovedi, voljnega trpljenja in žrtvovanja. Kjer je bilo prej polno nasprotujočih si, druga drugo preganjajočih se strank — vojska je po večjem vse poravnala, združila — izjeme so povsod, tudi tu. Poprej tako malenkosten, vsakdanji človek je z vojsko veliko pridobil v duhovnem oziru, povspel se je do višine junaka.

Vseh teh dobrih vzgojnih uspehov pa nima vojska pri vsakem narodu, pri vsakem človeku, ampak le tam, kjer je še bodisi pri posameznih, bodisi pri celokupnosti zdravo jedro, kjer je še kaj npravnosti in vere, zlasti vere, ki ji mora pomagati, jo podpirati pri njenem vzgojnem opraviilu. Kjer niso tla ugodna za to, da bi prišla vera do veljave, da bi blažila, tolažila srca, omilila sovraštvo, tam je vojska prava besna furija, ki le škoduje in razdira, tam spremeni ljudi v krvoločne zveri, razvije do viška ljudske sirove nagone in strasti.

Gotovo, tudi ljubezen do domovine veliko premore; vlije v srce junškega duha, vsposobi za velika dela in krvave žrtve, razlije na bojne grozote žar poveličanja. Toda nje moč in vstrajnost ima svoje meje, neuspehi ji jemljejo polet, jo oslabijo. Vera je, ki še le prav posveti ljubezen do domovine, ki ji da nadčloveško moč, nerazrušljiv obstanek.

Vera slavi v vojski svoje tihe in očitne zmage. Plemenito se maščuje za preziranje, zapostavljanje, ki je tolikokrat njen delež v miru. Velikodušno ponuja svojo pomoč tudi takim, ki so jo prej prezirali, zaničevali; dosti src osvoji, ki so ji bila prej odtujena; cerkve polni z verniki; blagoslavlja vojaštvo pred odhodom na bojno polje; spremlja ga vsepovsod z nevidnimi množicami pobožnih molivcev. Da, celo vojsko samo posveti vera z zdravilnimi milostmi, ki jih položi v nje zmage in poraze, v nje napore in rane. —

Krščanska ljubezen je edina nepristranska moč v svetovni vojski; trudi se prijateljem in sovražnikom dobro storiti; olajšuje in zdravi mnogotere rane, ki jih je usekala vojska. Nikdar ji ni zadosti: potisočeri roke, pomnožuje svoje delavne moči, prireja dobrodelne prireditve, zbira denarne prispevke, razna darila, brez strahu se poda celo med bojni grom, zavzame se tudi za premagane. Gorje, če se je zmagani narod sam oropal pomoči, ki jo nudi vera, tolažbe, ki jo daje krščanska ljubezen. Propadel bo ne toliko radi poraza na bojišču, kakor radi poraza na polju vere in npravnosti.

Edino vera je, ki je vstanu kak narod tako ojačiti in požlahtniti, da mu lastne zmage ne škodujejo. V to je potrebno ravno toliko, če ne še več npravne moči, kakor za to, da prenese breme vojske ali da preboli poraz. Žalosten zgled, ki le-to osvetljuje, je Nemčija po svoji zmagi l. 1870. Zmaga jo je napravila vrtoglavo; započela je kulturni boj v veliko vsestransko svojo škodo. Da bi bil pač tisti žalostni čas svarilo za prihodnjost nam in našim zaveznikom! Da nam pač ne bi prinesle zmage na bojnem, poraza na verskem in npravnem polju!

Vera, krščanska vera in krščanska ljubezen ugotovita še le uspeh pravične, zmagovite vojske. Sami sebe pa osramotijo in svoji domovini škodujejo, ki se približajo v vojnili strahotah in stiskah križu, po končani vojski pa isti križ teptajo z nogami; ki kličejo v vojski po Bogu, po vojski pa nič več po Bogu ne vprašajo; ki v vojski pokoro delajo, po vojski pa zopet zabredejo v stare strasti; ki v vojski zapro svoje hiše slabim spisom, pohujšljivim podobam, po vojski pa jim zopet odpro vrata; ki sedaj dajo mir veri in cerkvi, ki jo bodo pa zopet strastno napadali, ko se povrne mir. Tako ravnanje je grdo, nepošteno ravnanje, je skorajda greh zoper sy. Duha, ukani domovino za najboljši uspeh njenega orožja, za dragoceno žetev, ki jo je namakala s potoki svoje najžlahtniše krvi.

Kaj imamo mi storiti v vojnem času?! Pred vsem spremeniti vojne stiske in trpljenje v dejanja, v žrtve, v ljubezen. Kako se preobrazi trpljenje, bol grenke ločitve, bridke dušne muke, strah in skrb v odločnost, v delavnost, v najnapornišče delo in s tem — premaga, to nam dokazujejo naši hrabri vojaki. Kar nas je doma ostalo, se ne smemo dati po njih osramotiti. Treba, da tudi mi „mobiliziramo“ vse moči, ne smemo se dati potreti radi skrbi in bridkosti; delati treba, kar moči pripuste, koristiti, kjer, kolikor mogoče. Naravnost brezčasno bi bilo zložno, mehkužno, razkošno življenje, med tem, ko so naši vojaki na bojnem polju izpostavljeni največjemu pomanjkanju.

Zelo važno je dalje, da vojne stiske in težave prestavimo z molitvijo in z dobrim namenom na čisto, sveto polje vere. Na tem polju se posveti vojska sama, se napravi vojno trpljenje znosno, zaslužljivo, plodonosno. Tudi v tem so nam krščanski vojaki vzgled. Od cerkve so šli na vojsko; od altarjev doma in na ptujem so črpali in črpajo požrtovalnost; tudi bolečine in rane umejo nositi z molitvijo na ustnih, z žrtvijo v srcu — tako tudi umreti. Po duhu molitve in žrtvovanja treba, da ostanemo združeni in zvezani oni na bojnem polju in mi doma ostali — vojevati nam je treba vsem vkup vojsko ko božjo vojsko, da ji bo mogel slediti božji mir.

Največja pa je ljubezen. Z gorkim, zlatim solnčnim žarom obseva grozote vojske, strašne prizore bojnega polja, nepopisne podobe opustošenja, pohabljenega telesa, krvave mrliče, skupne grobove, ranjena srca vdov in sirot. Takoj ko izbruhne vojska, „mobilizira“ tudi ljubezen, nikogar ne izključuje, vse poziva v svojo službo stare in mlade, visoke in nizke, bogate in uboge — za vse ima delo, od vsakega tirja davek. Vojska je višek trpljenja, treba jo je spremeniti v višek ljubezni.

Papež Benedikt XV.

I. Rod in mlada leta.

v. Marija Vinogradna (delle Vigne) v Dženovi, blizu luke, je drugače prav neznatna župnijska cerkev. Z veličastnimi stavbami, kakršne so Sv. Lovrenc, Sv. Ambrož, Sv. Marija Karijanska ali celo kraljica dženoveških tempeljnov božjih — Anuncijata, se Marija Vinogradna ne da niti primerjati, imenitna je vendarle, imenitna, ker je v njeni župniji tekla zibel že četrtemu papežu.

Poslednji teh najodličnejših tamošnjih rojakov je sedaj slavno vladajoči papež Benedikt XV., ki je tam rojen leta 1854 na dan Marijinega darovanja (21. novembra) prav na patrocinijski Marije Vinogradne. V krstno knjigo je vpisan z imeni: Jakob-Pavel-Ivan Krstnik. Stariši so visokega rodu. Oče mu je Jožef „marchese della Chiesa“ — mejni grof Kjeza (umrl 1892), mati, rojena mejna grofica Miljorati (Migliorati, umrla 1904).

Tu nekaj o rodovini Kjezov in Miljoratijev. Začnimo z rodovinskim imenom „Chiesa“, kar je po naše „Cerkev“. Zakaj so dobili ta priimek? Kakor mnogi plemiči, ki so pozabili pravo povest o postanku svojega plemstva, imajo tudi Kjezi vsaj neko pravljico. In ta pripoveduje, da je milanski škof sveti Ambrož nastavljal zoper tedaj razširjajoče se Arijevo krivoverstvo neke viteze-branitelje cerkve — „campioni ecclesiae“ in s tem dal podlago poznejšemu plemstvu Kjezov (italijanska chiesa se izpeljuje iz latinske besede ecclesia). Ali vsakdo ve, da v 4. stoletju v Zgornji Italiji ni bilo nobenega viteškega plemstva. In tudi vemo, da je sveti Ambrož iskal zoper krivo vero brambovcev vse druge vrste: molitve ubogih in nadložnih. „Slepi in hromi, slabotni in starčki“, je rekel Avksenciju, „so močnejši kakor najkrepkejši vojščaki.“ In vrhutega je tudi vsem znano, da priimki v starih časih niso prehajali na potomce in da rodovinskih imen pred 10. stoletjem ne nahajamo. Najprej je prišlo do rodovinskih imen plemstvo, priprosti ljudje še le v 14. in 15. stoletju. Plemiči so se imenovali po deželi n. pr. grof Turingijski, ali pa po gradu, n. pr. grof Celjski. Zgodilo se je tudi, da je znamenje na ščitku ali grbu postalo rodovinsko ime. Kjezi imajo v grbu cerkev. — Zgoraj omenjena pravljica Kjezov, menimo, obsega pa vendarle zgodovinsko jedro, in to je: praded Kjezov je stal na strani nadškofa milanskega, ki je bil tudi svetovni knez, in prejel v plačilo od njega plemstvo. Morebiti se je to zgodilo pod nadškofofom Aribertom; ta je bil zapleten v hude boje ne le z nižjimi plemiči lastnega ozemlja, ampak tudi z nemškim cesarjem Konradom II. ... Ko je Gaeladzo Viskonti hotel zatreti v Lombardiji vse nižje plemiče, so baje tudi Kjezi zbežali. Res jih v tisti dobi v Milanu ne nahajamo, pač pa v Saludzu (Saluzzo) v Pijemontu. In s saludziškimi Kjezi se pričinja še le proti koncu 14. stoletja prava zgodovina te rodovine, ki se je s časom razširila v razne kraje Italije in celo južne

Francoske. Ena panoga in za njo še druga se je v sredi 15. stoletja naselila iz Saludza v Dženovo, v Dženovo prešerno (la superba), ki je bila že zgodaj mogočna na morju; do svoje moči pa se je dženoveška republika povzdignila s trgovino. V trgovini pa igra prvo vlogo denar. In tako so v Dženovi imeli velik vpliv le bogatini, ki so imeli veliko denarja v bankah; razloček med plemstvom in meščanstvom je tu že zgodaj ugasnil. Ker se dženoveško plemstvo ni moglo opirati na zemljiško posest, je rado stopalo v vladno službo; imelo je v svojih rokah tudi namestniške službe na otokih in v Levanti, poveljniška mesta v mornarici in vtrjenih mornariških krajih. Ali meščani so se delili v zadruge in družbe. In kdor ni bil v njih številu, ni imel pravice do državne službe. Novo došli rodovinoma Kjezov ni kazalo drugega nego prositi sprejema v kako zadrugo z mestnimi pravicami. Ena se je l. 1528 priklopila rodovini Salvago, druga l. 1561 rodovini Džentile (Gentile). In šele sedaj so Kjezi v Dženovi mogli priti do veljave. Zdaj nahajamo imena Kjezov pogosto med senatorji (Jeronima l. 1590, Andreja l. 1630, Petra Antona l. 1698). — L. 1590 je bil Peter Anton admiral dženoveške mornarice. Kjezi so delali čast svojemu imenu. Prav zato, ker so bili cerkveno vernega mišljenja, so dajali domovini v nepretrgani vrsti zaslužnih mož. Da sta oba brata Benedikta XV. kot častnika v kraljevi mornarici — starejši je celo viceadmiral — je bilo kakor po rodovinskem izročilu. Ker že govorimo o bratih, naj tu še sestro omenimo. Koj po izvolitvi Benedikta XV. je pisal neki časnik („La Difesa“): „Benetke, ki so v tolikih nepozabljivih zvezah s svetim očetom Pijem X., imajo prav poseben vzrok, veseliti se nad izvolitvijo Benedikta XV. Zakaj v Benetkah že več let živi njegova sestra, grofica Julija, vdova po grofu Persiku (Persico), plemenita in pobožna gospa, čije življenje je po mnogih številnih dobrih delih v katoliških ženskih organizacijah posvečeno.“

Ponos in sreča krščanske družine je pa vselej, imeti duhovnika iz svoje srede. V tem pogledu je zajemljivo, kar je Benedikt XV. povedal v zasebni avdienci kapucinskemu patru generalu: „Morebiti — je rekel — jih malo ve, da sem imel v vašem častitljivem redu starega strica, ki je prvo mojih krstnih imen imel za svoje redovno. On, pater Jakob, je bil tisti, ki sem mu prvemu odkril svoj duhovniški poklic in bil mi je moder svetovavec; morebiti bi jaz brez njega ne bil duhovnik, torej tudi ne — Benedikt XV.“ — Pa tudi v prejšnjih časih so iz Kjezov izhajali tako redovni kakor svetovni duhovniki; in posebej naj omenimo, da poznamo tega imena štiri škofe (Klement, rojen v Dženovi, 1646 postal škof v Akvih; Didak, škof 1650; Ignacij —, Viktor Nikolin, škof v Albengih 1666), dva opata (Nikolaj II., opat v Staffardih; Frančišek Scipio, roj. 1549, umrl 1578 kot generalni vikar celega cist. reda v Italiji), enega kardinala (Janez Pavel rojen 1521, umrl 1575. Grobni napis pri Sv. Pankraciju na desnem bregu Tibere ga slavi ko moža izrednega duha in spomina, redke zgovornosti in poštenosti).

Tudi Miljoratijev rod, materni rod Benedikta XV., je bogat na odličnih osebnostih. Naj omenimo samo to, da sta izišla iz njega kardinal Janez, nadškof v Raveni, umrl 1410 in eden papež Inocenc VII., umrl 6. nov. 1406.

In tako očetova kakor materina rodovina ima na altar povzdignjenega svetnika: Kjezi blaženega Antona, Miljorati blaženega Lapa. Bl. Anton ab Ecclesia je bil dominikan. Deloval je v Bolonji, Veroni, Florenciji, kjer je bil prior. Umrli je 1459 v Komu (Como). Slovel je ko učenjak in čudodelnik („dotato di scienza incomparabile, pieno di miracoli. Corona reale di Savoia. XII. 221. f.) Pij VII. je dovolil starodavno češčenje z lastnim officijem ter določil za njegov praznik 28. julij.

Bl. Lap Miljorati je živel okrog 1300 in je bil velik čudodelnik. —

Res, častitljiva rodova-Kjezov in Miljoratijev! Pri pogledu na preteklost svojega rodu ni čuda, da je Benedikt XV. že v prvih dneh govoril, kakor tak, ki ima oblast.

Mlada leta je dovetni Jakob preživel v prijazni mili pokrajini, da si ni lahko misliti lepše. Rastlinstvo je zavarovano zoper severni veter z vrhovi pogorja; podnebje je popolnoma južno. Palme, cedre, magnolije, oleandri in ciprese rasto tu na prostem; skozi celo leto cveto vrtnice; izza cvetja pa te pozdravljajo povsod gosposke vile in prijazne kmetiške hiše; povsod vabljava pota in vrtni nasadi. Zakaj celo obrežje navzgor ob Rivijeri se vrste mesta in vasi, kraj za krajem, eden krasnejši ko drugi in vsaki bogat na spominih iz slavne domače zgodovine „ponosne Dženove“ („Genua la superba“).

En kraj moramo še posebej omeniti — mestece Pelji (Pegli), kake pol ure zahodno od Dženove, kjer imajo Kjezi v ulici „Carlo forte“ ob morju od začetka 16. stoletja lastno hišo s starim masivnim grajskim stolpom, zato jo ljudje imenujejo splošno le „grad“ („il castello“). Tukaj je jako lep razgled na morje, ki ga oživljajo velike trgovske in druge manjše ladje in čolnichi, ako plovejo doli proti Dženovi ali gori od tam proč. — Pelji so dandanašnji zdravišče-prezimišče, pa tudi v poletju je mestece iskano zavoljo morskih kopeli. V otroški dobi papeževi pa je bila tam komaj nekaj več ko ribiška vas s pobožnim in delavnim prebivavstvom vkljub bližini svetovnega mesta. Najimenoitnša hiša v Peljih je bila tedaj hiša markezo Kjezov. Lepo število zlatih dni je tukaj preživel mladi Jakob. — Že v jeseni 1855 so se stariši z otroci nastanili v Peljih za več časa (redno so imeli navado prebivati tam le v poletnih mesecih). Menda so se preselili zlasti zavoljo Jakobovega zdravja, ki je bilo zelo šibko. Saj so se koj po rojstvu bali, da mu utegne luč življenja v hipu ugasniti. In so brž skrbeli za krst, ki mu ga je podelil zdravnik (doktor Botto). Vendar ni bila božja volja, da bi dete umrlo. Naslednjega dne so ga dali prinesiti v cerkev v dopolnitev krstnih obredov. In potem je rahlo dete pod nežno skrbjo materino in v zdravem podnebjju vzrastlo v dečka, ki se je mogel vdeleževati iger svojih vrstnikov, izuriti se v dobrega plavca in spretnega veslarja. Dečkovno telesce se je tako vtrdilo in okrepčalo, — kar je največ vredno in je tudi sam najbolj cenil —, da mu ni bilo nikoli potreba zaradi kake bolehnosti opuščati šole, ki jo je ljubil nad vse.

Pot v nebesa.

Premišljevanja o večnih resnicah in o trpljenju Jezusa Kristusa.

Spisal sv. Leonard Portomavriški, poslovenil P. Alfonz Furlan.

Šesto premišljevanje.

O peklu.

Premišluj, da je pekel najbolj nesrečna ječa. V peklu je tema. Pekel je poln tako pekočega ognja, da je naš ogenj v primeri ž njim tako rekoč samo naslikan. Temu strašnemu ognju je dal Bog čudovito delavnost in moč, naravo presegajočo, da muči na veke duše in telesa. V tem ognju bodo trpeli pogubljeni vse muke ob enem; zato se imenuje pekel kraj muk. Oči bo trpinčil dim, ogenj brez svetlobe, ob enem jih bo mučil strah pri pogledu na druge pogubljene in njih mučitelje, hudobne duhove. Ušesa bodo morala brez prenehanja in konca poslušati vpitje, tuljenje, stokanje, tožbe, kletve in bogokletne besede. Vonj bo moral prenašati smrad brezštevilnih gnilih trupel, tesno skupaj nakopičenih. Okus bosta mučila pekoča žeja in nenasitljiva lakota; nikdar ne bo moglo to čutilo prejeti kapljice vode ali grizljaja kruha. Nesrečne pogubljene bo žeja sušila, lakota in obupanje gnalo, da bi se z zobmi spopadli, razsrjeni bi si radi drob iztrgali. Telesa pogubljenih bodo v plamenu; ogenj bo v njihovih očeh, ogenj v ušesih, ogenj v ustih, ogenj v prsih. Ogenj jih bo popolnoma obdajal od glave do pete; noben grešnikov ud ne bo mogel uiti trpljenju. Tako bo večno in nepopisljivo trpljenje kaznovalo tistega, ki je z grehom žalil neskončnega Boga: pravičnost, večno trajajoča bo nadomeščala s kaznijo, kar je greh zadolžil... O neskončno pravični Bog! — Ne, z Bogom se ni šaliti; prej ali pozneje bo kaznovan, kdor je razžalil Boga in ni hotel storiti pokore. O nesrečni pogubljeni! Zdaj vedo, kaj je pekel, o katerem so jim tolikokrat pridigovali, ki se ga pa niso hoteli bati.

2. Premišluj, da bodo dušne bolečine hujše kakor pa telesne. Telo ni grešilo samo, duša je bolj kriva, ker je privolila v greh, zato zadeva dušo tudi večje trpljenje. Ogenj ima od Boga moč ne samo teles, temuč tudi duše pogubljenih mučiti, toda poleg te strašne muke bodo dušne zmoglosti trpele najhujše trpinčenje. Črv vesti bo grizel srce pogubljenega, prepozno kesanje nad grehi; nesrečnež bo gledal pred seboj svoje pretekle nasladnosti, priložnosti za dobro, ki jih je zamudil. Spoznal bo, da bi bil lahko z malim trudom dosegel zveličanje, zdaj je, pa zaradi živalske nasladnosti vedno nesrečen. Domišljija pogubljenega bo zmirom polna bojazni in strahu vsleg strašnih predstav. Spomin se bo spominjal samo takih reči, ki mu bodo pomnoževale trpljenje; volja bo neprestano hrepenela po veselju ali maščevanju, česar ne bo mogla nikdar doseči. Vedno bo zavrženi sovražil Boga in izvoljene, škodovati pa jim ne bo mogel nikoli. Nad pravičnostjo

in kaznijo se bo jezil, nikdar pa jima ne bo mogel ubežati. Pogubljeni bodo sovražili hudobne duhove, ki so jih s prevaro zapeljevali v greh, ali imeli jih bodo vedno zraven sebe. Obupani zavrženci bi radi vse, ki so v nebesih, k sebi potegnili v pekel, ako bi mogli, gledati pa morajo, kako se srečni nebeščani smejejo njihovemu trpljenju in zato hvalijo Boga na veke. Spoznavajo v svojo večjo obupnost, da je njihovo trpljenje Bogu v čast in slavo, ki izvršuje svojo največjo pravičnost nad tistimi, ki ga sovražijo . . .

3. Prevdarjaj, da so te strašne muke čutov in dušnih zmožnosti samo senca pekla, ako jih primerjaš z muko in kaznijo izgube, ki obstoji v spoznanju, da so izgubili Boga. Bog bo svojim sovražnikom pomnožil muke in obupnost po svoji pravičnosti, zato bo vtisnil njih duši jako živo spoznanje, kako velika sreča in blaženost je v tem, da izvoljena duša Boga uživa. Srce pogubljenega bo tedaj hrepenelo Boga uživati, ker čuti, da bi je mogel samo Bog osrečiti; ali ker je od njega pehano, se spremeni želja v besnost. Najpravičniša kazen je, da je v večnosti s silo ločen od Boga tisti, ki je v tem življenju hotel živeti ločen od njega. Kar ima grešnik zdaj za svoje veselje, to bo po njegovi smrti najhujši pekel, največja nesreča. Tega velikega trpljenja ljudje zdaj, na tem svetu, ne razumejo, ker jih telo teži in slepé huda nagnjenja; ne umejo, kaj je Bog, ali kaj se pravi, Boga izgubiti, ne razumejo, kaj se pravi, biti na veke brez Boga, kaj se pravi, biti sovražnik največje Dobrote, s silo biti odtrgan in ločen od svojega začetnika in zadnjega namena! — Grešnik, zdaj ti ni mar, izgubiti nebesa, takrat boš spoznal svojo slepoto! Takrat boš jokaje in besno kričal: O vrata vsake sreče, nikdar več se ne boste odprla za-me! O raj, poln veselja, nisi in ne boš nikoli moj! O, za kako malo reč sem izgubil neskončno Dobroto! — Delaj tedaj zdaj pokoro, ko je še čas, opravi dobro spoved in prični novo življenje! Čemu hočeš čakati in odlašati, da tudi zate ne bo več časa! O prosi Boga goreče, naj ti dá spoznati, kaj je pekel in kaj se pravi, izgubiti dušo, raj in Boga. — Razsvitluj me, Oče luči, razsvitluj me po Jezusu Kristusu! —

Sad tega premišljevanja. Pogosto se spominjaj peklenškega trpljenja! Kdor ima pred dušnimi očmi pekel, ne gre proti peklu; kdor ne misli na pekel, pade vanj. Ker ne vidiš pekla, zato se ga ne bojiš, ker ne misliš nanj: ako se ga ne bojiš, se zanj ne meniš; ako se zanj ne meniš, grešiš; ako grešiš, boš pogubljen . . . Posvetni se ne bojé pekla, ker ne mislijo nanj. Ti nesrečni ljudje! Navajeni tolike mehkužnosti živijo v nasladnosti — kako bodo na duši in telesu prenašali večni ogenj?! — Da ne boš padel v pekel, varuj se greha in beži pred grešno priložnostjo, ljubi molitev, časti preblaženo Devico Marijo, pogosto prejemaj sv. zakramente, premišluj večne resnice ter se iz celega srca izročaj Bogu!

P. JERONIM KNOBLEHAR:

Francišškani v Sv. Deželi.

III. Stiske in težave. Novi mučeniki.

ačetkom vlade egiptovskega sultana Nasir Mohameda se je kristjanom v njegovih deželah slabo godilo.¹ Nositi so morali obleko, po kateri so se že od daleč razločevali od Saracenov. Orožja niso smeli nositi, niti na konju jezdariti: celo na oslu so morali drugače sedeti, kakor mohamedani, namreč po strani, z obema nogama na eni strani, in jezdititi so smeli ne po sredi ulice, ampak le ob krajeh. V družbi s Saraceni niso smeli glasneje govoriti, nego le-ti, in pri prihodu Saracena so morali vstati v znamenje spoštovanja. Svoje hiše niso smeli više zidati, nego je bila bližnja Saracenova. Verskih običajev niso smeli javno izvrševati, niti rabiti zvonov v svojih cerkvah, pač pa so morali imeti zvonec na vratu, če so prišli v javno kopališče i. t. d. Njihovim duhovnikom je bilo strogo prepovedano, Saracenom pridigati in poskušati spreobrniti jih h krščanski veri.

Pozneje je sultan Nasir Mohamed sicer oblažil sramotilna določila proti kristjanom, ni pa dovolil splošne verske prostosti. Čeprav se je odslej kristjanom boljše godilo, vendar tega ne moremo trditi o frančiškanih, ki so jih Orijentalci, Saraceni, kot Evropejce še vedno sovražili ter jih preganjali. Vzrokov za to so si znali vedno poiskati. Najbolj jih je vselej razkačila resnična ali neresnična novica, da se krščanski vladarji zopet pripravljajo na križarsko vojsko: takrat so vselej padli po kristjanih, zlasti Evropejcih, najprvo seve po frančiškanih, njihovih rojakih. Če se je kje na svetu kakemu Saracenu kaj žalega zgodilo, ali če je kak evropejski korzar (morski ropar) zaplenil ali oropal saracensko ladjo, ali če je kak krščanski vladar premagal Saracene: v povračilo in maščevanje so trpeli frančiškani preganjanje, ječo in smrt. Zmage kristjanov nad Saraceni, pa naj so bile kjerkoli, so mejniki v zgodovini trpljenja palestinskih frančiškanov. Sultani, njihovi uradniki in navadno saracensko ljudstvo je pri vsaki priliki in nepriliki izlivalo žolč jeze nad njimi: v vojnih časih so jih pobijali, v mirnih časih pa izžemali.

Papež Klement VI. se l. 1346 v apostolskem pismu² pritožuje proti temu, da hoče egiptovski sultan razdejati frančiškanski samostan v Jeruzalemu in druga njihova bivališča ob raznih svetiščih. Papežev ugovor je sicer obvaroval frančiškane te nesreče. Zato pa niso prenehala druga vsakdanja nasilstva saracenskih Jeruzalemčanov.

Kraljica Ivana II., neapoljska, se je potegnila za frančiškane pri sultanu, Šaban Ašraf imenovanem, in ga prosila, naj bi vendar storil potrebno dolžnost, da bodo mogli bolni bratje vsaj v miru umreti, naj dovoli, da smejo

¹ Prim. Weil, Geschichte des Abbasidenchalifats in Egypten, Stuttgart, I. str. 270.

² Bulla »Sincerae devotionis«, 23. marca l. 1346.

imeti potrebno jed in pijačo v hiši, naj jih ščiti pred nižimi uradniki in njihovim nesramnim odiranjem.

Takisto sta se aragonski kralj Peter IV. in benečanski dože Lorenc Celsi potegnili isto leto za frančiškane.

Eno leto je eden izmed njih, brat Viljem iz Kastelamara (Castellamare) prejel mrčeniško krono. Pridigal je o Jezusu vpričo kralja ali poglavarja mesta Gaze, seveda proti saracenski prepovedi.

Kralj zahteva, da naj prekliče, kar je pridigoval, in naj se odpove krščanski veri: ker se frančiškan brani to storiti, ga ukaže kralj presekati na dvoje in sežgati.

Leta 1365 je kralj Peter I., z otoka Cipra, napadel Saracene pri Aleksandriji v Egiptu in pri mestih Tripolis, Tortoza in Laodiceja na obrežju Sirije. Jeza sultanova in besnost njegovih Saracenov je bila nepopisna. Ker se sultan vsled pomanjkanja brodovja ni mogel maščevati nad ciperskim kraljem, je svojo jezo izlil nad kristjani, posebno nad frančiškani v Palestini.

Zapreti je dal 16 bratov najprvo v Davidovem stolpu pod Sijonom ob sedanjih jafskih vratih v Jeruzalemu, nato pa ukazal napol nage prepeljati v Damask, kjer so razen enega vsi pomrli v ječi: le-ta se je po petletnem ujetništvu edini vrnil v Jeruzalem, potem ko sta sultan in ciperski kralj sklenila mir.

P. ALFONZ FURLAN:

Pobožnosti in nekateri odpustki v mesecu aprilu.

Velikonočni prazniki! „To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo se, in veselimo se v njem“ (ps. 117, 24.), tako nas spodbuja sveta cerkev na veliko noč in v osmini. V svojih molitvah pristavlja veselo Alelujo in ž njo vnema svoje verne, naj se vesele v Bogu. Veseli se s preblazeno Devico Marijo, ko moliš pri rožnem vencu: „Kateri je čistiljiv od mrtvih vstal“ in pri serafinskem rožnem vencu „Kateri se je tebi, o brezmadežna Devica, po smrti prvi prikazal.“ Veseli se v duhu in glej, da ne boš izgubil svojega notranjega miru s kakim smrtnim grehom!

12. aprila je začetek devetdnevnice v čast varstva sv. Jožefa, ženina prebl. Device Marije; za vsak dan je podeljen odpustek 300 dni, za celo devetdnevnicu pa popolni odpustek (Acta Ap. Sed. V. 468).

16. aprila je začetek pobožnosti devet torkov v čast sv. Antona Padovanskega.

16. aprila, sv. Rafael, arhangelj: ponovljenje redovne obljube s popolnim odpustkom; ako si ta dan zadržan, smeš ponoviti svojo redovno obljubo prihodnjo nedeljo.

25. aprila, sv. Marka, evangelist; udeleži se procesije in prosi Boga, da bi nas Bog obvaroval kužne bolezni in blagoslovil naša polja in vinograde.

Vesoljne odveze ni v aprilu.

Popolni odpustek za vse verne v frančiškanskih, kapucinskih in minoriških cerkvah:

3. aprila: sv. Benedikt Filadelfijski, sp. 1. r. 21. apr.: Varstvo sv. Jožefa. 24. apr.: sv. Fidelij Sigmarinski, muč. 1. r. 28. apr.: bl. Lukezij ali Lucij, sp. prvi tretjerednik. 30. apr.: bl. Benedikt Urbinski, sp. 1. r.

Dopisi.

Ljubljanska skupščina v letu 1917.

V vsaki skupščini tretjega reda je najvažnejše delo notranja organizacija, ki vzgaja in urejuje dušo in srce; zato najprvo nekoliko o tej.

Imeli smo redno svoj mesečni shod in še več! P. voditelj je v skrbi za duhovni napredek tretjerednikov oznanil vsakikrat poleg glavnega shoda v cerkvi še posebnega za zadržane v dvorani, tako da smo imeli skupaj 24 shodov; poleg tega pa še deset v nemškem jeziku. Na ta način je bilo vsem omogočeno udeleževati se shodov in z lahkoto izpolnjevati to zapoved vodila. Pred pridigo smo navadno skupno molili sêrafinski sv. rožni venec, po nji litanije vseh svetnikov treh redov sv. Frančiška pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom pri altarju sv. Frančiška. — Skupni sprejem novih udov smo imeli po dvakrat; sprejetih je bilo 91 oseb. — Obljube so delali novinci trikrat, vsakikrat javno v cerkvi pri altarju sv. Frančiška, vseh skupaj jih je bilo 61, mej temi sedem moških. — Poduk za novince je redno vsaki mesec, če le mogoče drugo nedeljo v mesecu, posebej za moške in posebej za ženske. — Vsaki teden imamo dve sv. maši z blagoslovom za žive in mrtve ude naše skupščine; p. n. bravec „Cvetja“ iz naše skupščine vabim pri tej priliki k obilnejši udeležbi teh presvetih daritev. Vesoljna odveza se nam je podelila na določene dni ozir. tudi na naslednjo nedeljo vedno javno s pridiznice.

V smislu sklepa skupnega sestanka vseh čč. pp. voditeljev meseca junija 1914. smo opravljali tudi letos duhovne vaje. Vodil jih je p. voditelj sam za vsak stan posebej. Januarja meseca so začele z vajami žene, meseca aprila so jih zaključile vdove; vmes so opravljale duhovne vaje: dekleta, delavke tobačne tovarne, kuharice, služkinje in postrežnice. V enajstih skupinah so se vrstile duhovne vaje druge za drugimi z dvemi ali tremi premišljevanji na dan. Meseca maja pa je oznanil p. voditelj duhovno samoto

za one, ki se dosedaj še niso priglasile, da bi pod okriljem majniške kraljice postale tudi te deležne obilnih milosti duhovnih vaj. Priglasilo se jih je toliko, da niso mogle biti vse sprejete. Vabimo torej k letošnjim duhovnim vajam, ki se bodo začele opravljati v naši skupščini meseca aprila ali majnika, predvsem vse one, ki se jih leta 1916. in 1917. niso udeležile. — 22. aprila popoldne po shodu smo slovesno v cerkvi ponovili redovno obljubo.

V teku leta smo opravljali skupno tri devetdnevnic; dve na čast svetogorski Materi Božji in eno na praznik sv. Frančiška. Poglavitni namen vsem devetdnevnicam je bil: srečen izid vojske, molili smo pa tudi za naše vojake in za blagor našega naroda. Tu se vriva vprašanje: Ali bi ne bilo primerno, da bi se vpeljala po vseh skupščinah navada, opravljati skupno pred godom našega sv. očeta slovesna devetdnevnic? Sv. Frančišek bi to darilo gotovo z veseljem sprejel od svojih otrok.

Dne 16. junija se je v naši redovni cerkvi slovesno obhajala dvestoletnica kronanja svetogorske Matere božje. Pri tej priliki je dobila Marija novo krono, katero ji je oskrbel p. voditelj s pomočjo tretjerednikov, nekaj so pa darovale v ta namen še nekatere druge dobre osebe. Moje pero je preslabo, da bi zamoglo dostojno popisati ganljivi trenutek prvega presrčnega pozdrava, ko se je prikazala Marija z novo krono. Z navdušenimi besedami jo je pozdravil naš p. voditelj ko mater milosti. Bil je to praznik ne le za goriške begunce, marveč tudi za nas tretjerednike. Veselili smo se tega slavlja, kakor se vesele otroci nad odlikovanjem svoje matere. — V posebno prijetno dolžnost mi je poročati še o novem okviru, ki ga je dobila milostna podoba svetogorske Matere božje pred sklepom preteklega leta za božične praznike. Predlog p. voditelja, naj napravi tretji red Marijini podobi okvir, so tretjerednice z navdušenjem sprejele in se zares potrudile, da se je lepa misel čimpreje uresničila. Nabrale so v zlatu in srebru nad tisoč kron vrednosti, v denarju pa toliko, da se je moglo plačati še ostalo blago in delo, nekaj nad 2800 K. Okvir je deloma iz srebra z vloženim emajlom, deloma iz bogato pozlačenega bakra. Delo je izvršil domačin Iv. Kregar. Poleg kron Mariji in Jezusu so naše tretjerednice z veseljem darovale še obleko, t. j. okvir čudodelni Marijini podobi. Pa tudi za novo Marijino svetišče bomo po svojih močeh rade prispevale. P. voditelj je že začel nabirati.

V poletnem času je priredil tretji red izlet na Šmarno goro, da bi izprosil od Marije pomoč za težavni vojni čas. Imeli smo na gori dve sv. maši s skupnim sv. obhajilom, sv. križev pot, serafinske litanije in pete litanije Matere božje. Za slovo smo odmolili skupno serafinski sv. rožni venec. Vsi smo bili prevzeti tihe pobožnosti in bili zadovoljni z lepo preživljenim dnevom.

Nadalje ima naša skupščina odsek, ki ga imenuje „Elizabetino društvo“. Po tem društvu razdeljuje mesečno podpore ubogim, predvsem svojim udom. Za god sv. Elizabete je kakor običajno vsako leto to društvo tudi letos obdarovalo otroke in nekatere odrasle z obleko in obuvalom, poleg tega je dobil še sleherni nekaj živil za priboljšek. Otvoril je to slovesnost p. voditelj z nagovorom, v katerem je omenil radodarnost sv. Elizabete, se zahvalil odboru in opozoril podpirance, naj se hvaležno spominjajo v molitvi dobrotnikov, ki so z darovi ali delom pokazali dobrohotno srce za uboge, kljub neugodnim časom. Prijetno je bilo videti vesele obraze obdarovancev, ki so letošnje darove s posebno hvaležnostjo sprejeli; odbor pa je hvalil Boga, da mu je bila dana prilika skrbeti za njegove najljubše otroke. Dobro je v stiski prejemati darove, ali prijetniše je deliti jih.

Da spopolnim kroniko o delovanju naše skupščine v preteklem letu, mi je še omeniti „Frančiškansko misijonsko družbo“. Pospešiteljev

in pospešiteljic imamo 73, ki so, razen dveh, vsi udje tretjega reda. Nabralo se je v prvem letu 2157 letnih in 839 dosmrtnih udov s skupnim prispevkom 12.061 K. Če pogledamo uspeh prvega leta, lahko rečemo, da se je z božjo pomočjo veliko storilo.

Naročnikov na „Cvetje“ smo imeli leta 1917. čez 850.

Svoje posle je reševal odbor v rednih sejah, katerih je bilo skupaj 12, k trem sejam so bile povabljeni tudi zaupnice. Vizitacija se je opravila, ker nam manjka večjega prostora, na ta način, da se je povabila vsaka župnija posebej. Pri tej priliki se je izvolil tudi nov odbor, ker je prejšnjemu potekla že triletna doba.

Spomniti se moram tudi pokojnih udov minulega leta; pogostoma je posegla smrt v vrsto naših udov; umrlo jih je skupaj 109, med njimi tudi 2 člana odbora. Upajmo, da se sedaj že vesele pri Bogu!

Za sklad se je pridno nabiralo in želeti je, da bi se dosledno naprej nabiralo, potem je upati, da bo enkrat napočil dan, ko se bomo shajali na svojem lastnem domu.

To je v glavnih potezih načrtovana slika delovanja naše skupščine v minulem letu. Preč. g. p. voditelju, prednici, odboru, pevkam in vsem, ki so podpirali vodstvo v njegovem delu kličem: Bog plačaj! Dodajem le še željo, da bi bil z nami zadovoljen Bog.

Sv. Sebastijan (Ogersko). V naši župniji je blizu nad 42 udov tretjega reda, moški in ženske. Mesečne shode držimo tretjeredniki sami med seboj v katoliški farni šoli. G. Gomboši in jaz (Kerec), začasna voditelja „gori števa“ ali bereva „Cvetje“ in druge nabožne knjige; „Pot v nebesa“ in druge knjige življenja sv. Frančiška. Tak se navdušavamo in gojimo duha pobožnosti in spolnjanje vodila. Žalibog, da ne moremo organizirati reda sedaj v vojnem času, ker ni blizu pooblaščenega duhovnika, da bi sprejemali v tretji red. Na sedem ur daleč so predstojnik III. reda pri Sv. Trojici na Štajerskem. Ravno tak daleč, 7 ur hoda, imamo v Črensovce k preč. gospodu, vpokojenemu župniku Klekl Jožefu, ki so pri nas organizirali III. red pred 10 leti, ali zdaj so pa še bolni... O da bi prišli bar boljši časi tudi za naše ogrsko-slovenske tretjerednike!

Stefan Kerec.

(Prisrčna zahvala za dopis in da ste ostali Cvetju zvesti naročniki! Z vami vred želimo preč. g. Jožefu Kleklu ljubega zdravja, vam pa srečnejše čase! Listi in spisi, ki jih izdaja preč. g. Jožef Klekl v vašem narečju pisane: „Novine“, „Marijin List“ in „Kalendar Srca Jezušovoga“ so tudi nam mili in dragi. Veseli nas, da radi berete tudi naše „Cvetje“ in da ste tako goreči sinovi in hčere našega sv. očeta Frančiška. Ljubezen do Boga in Marije, ljubezen do serafinskega očaka, pa tudi ljubav do milega jezika materinega žari in gori v srcih vaših. Ostanite stanoviti, ne bojte se, mala čreda! Prisrčno pozdravljeni! Oglasite se še večkrat!

Ured.)

Studenice. Dne 14. dec. 1917. je naglo zaspal za vselej tretjerednik Janez Kolper. Zvečer se je še prijazno pogovarjal z domačimi, nato šel k počitku, prebudil se je pa v večnosti. Na smrt je bil pa vseeno dobro pripravljen, saj je prav pogosto prejemal sv. zakramente. Čeprav že prileten, je pridno hodil v cerkev, ni se zbal težke poti, tako se je zavedal, koliko je vredna daritev sv. maše. Rajni je zvesto spolnjeval redovno vodilo ter bil vzgled ponižnosti, življenje njegovo je razodevalo duha sv. Frančiška. Naj se veseli pri našem očaku v nebesih!

M. E.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Dne 13. jan. in 1. ter 2. febr. smo obhajali tridnevne duhovne vaje za tretjerednike. Zavzetje je bilo splošno, ker duhovnih vaj za III. red pri nas še nikdar ni bilo. Udeležba je bila velika. Še celo oddaljeni muropoljski tretjeredniki so bili mnogoštevilno zastopani. Z napeto pozornostjo so zbrani tretjeredniki sledili govornikoma, ki sta jim v veliko veselje in zadovoljnost razlagala nauke o človekovem namenu, o grehu, o dolgi spovedi, o stanovitnosti v dobrem. V dobrem naj tretjerednike utrdi zgled sv. Frančiška in pogosto sv. obhajilo, ki je šola prave bogoljubnosti. To je pot, ki vodi do večne sreče v rajska nebesa! Skupno sv. obhajilo se je vršilo v pravem duhovnem veselju, ki ga je poživiljalo ubrano ljudsko petje. Ob sklepu duhovnih vaj se je zbrala lepa vsota za brežiški samostan. Vsemogočni naj stotero povrne in vse ohrani s svojim božjim blagoslovom v svetem razpoloženju, ki je sad dobro opravljenih duhovnih vaj! Fiat, fiat! Bodi in naj se zgodi!

Novo mesto. Na praznik sv. Treh kraljev, ko je glavni misijonski praznik, imeli so tretjeredniki novomeške skupščine izreden shod, pri katerem jim je govornik preč. p. voditelj III. reda vzbujal misijonsko misel in zanimanje za misijone po vzgledu sv. očeta Frančiška, ki je želel ves svet pripeljati h Kristusu. Priporočal je, naj bi z molitvijo in miloščino podpirali misijone posebno zdaj, ko bo po svetovni vojski odprta pot tudi v najoddaljenejše kraje sveta, kjer narodi še vedno tavajo v temi poganstva. Navduševal jih je za „Frančiškansko misijonsko družbo“, katere glavni patron je sv. Frančišek Solan in ki je obdarjena z mnogimi odpustki. Udeležba je bila prav povoljna, kar je dokaz, da so ljudje zavzeti za misijone. Med pridigo se je pobiralo za misijone v Afriki ter se je nabralo okoli 100 K. Po govoru so bile slovesne pete litanije in vesoljna odveza s popolnim odpustkom. Nato je bilo vpisovanje novih udov v „Frančiškansko misijonsko družbo“.

Iz Brežic. Kakor znano, je strahoviti potres dne 29. jan. 1917 frančiškanski samostan v Brežicah tako uničil, da se mora popolnoma podreti in na novo sezidati; cerkev, ki je posvečena sv. Antonu Padovanskemu, je pa zelo močno poškodoval. Polovico samostana se je že podrlo, da se novemu prostor napravi. Ker je delo radi pomanjkanja stanovanja nujno potrebno, samostan pa nima nikakršnega premoženja, zato samostansko predstojništvo trka na vsmiljena srca in prosi pomoči, da more priti do prepotrebne stavbe. Da bi se darovi lažje nabirali, je samostan dal napraviti podobice sv. Antona, ter prosi, naj bi se dotični, ki bi hoteli podobice novi stavbi v prid razprodajati, pismeno pri podpisnem oglasili in sporočili, koliko podobic bi sprejeli. — Da ne bo kdo mislil: saj se je za Brežice povsodi pobiralo in dosti nabralo, naj bo povedano, da samostan po določilu mestne komisije od tega denarja niti vinarja ne dobi. Sv. Anton naj ves trud povrne!

P. Ananija Vračko
gvarljan.

Razgled po serafinskem svetu.

† **P. Romuald Jereb.** Dne 12. febr. t. l. je umrl na Trsatu gvardijan pč. p. Romuald Jereb. Blagi pokojnik je bil rojen v Preski na Kranjskem 5. jul. 1848. V frančiškanski red je stopil 11. okt. 1867, 6. sept. 1871. je bil posvečen v mašnika. Služboval je v Nazaretu, Ljubljani, Kamniku, Samoboru in na Trsatu. L. 1900 se je od provincije sv. Križa odcepilo pet hrvaških samostanov: Trsat, Samobor, Klanjec, Karlovec in Jaska. P. Romuald je ostal na Trsatu, kjer je bil tačas samostanski predstojnik. V hrvaški zagrebški provinciji sv. Cirila in Metoda je nato zavzemal častne službe, bil je definitor, kustos in provincijal. Glavno delo je bilo posvečeno trsaškemu samostanu, kjer je bil dolgo vrsto let moder in skrben gvardijan, in ondotni božjepotni cerkvi; pripravil je bil že vse potrebno za novo cerkev, toda vsled raznih ovir in zlasti radi vojske ni mogel zvršiti, kar mu je bilo tako pri srcu. Ljubeznjivi pokojnik je pred par leti obiskal samostane naše provincije ko vizitator ter tako vzel slovo od ljubih mu znancev in krajev. Bodi priporočen v molitev in večna luč naj mu sveti!

† **P. Hijacint Repič.** Nepričakovano nam je došla novica o smrti prečastitega p. Hijacinta Repiča v Kopru. Za vse dobro in plemenito vneti pater, doma iz Šturij na Vipavskem, je bil malodane ves čas življenja bolehen, kljub temu pa izredno delaven. Bil je večletni sotrudnik „Cvetja“, pisal je pa tudi v hrvaške, italijanske in nemške liste. Za „Cvetje“ je bil posebno zavzet, vsako leto je nabiral naročnike v Kopru in okolici; v prejšnjih letnikih je mnogo njegovih sestavkov, daljših in zlasti krajših, ki so polni primernih naukov za notranje življenje. Prisrčno prijateljstvo je vezalo ljubeznivega pokojnika z našim preč. p. Stanislavom. V Kopru je vsako leto pripravljaj na sv. zakramente otroke slovenske šole. V blagem srcu je objemal sv. Cerkev, Hrvate in Slovence. Ljubi Bog mu podeli neminljivo krono in nad vse veliko plačilo!

Papeževo delo. Pred nekaj meseci so sv. oče odobrili in priporočili svetovno zbiranje v katoliški cerkvi za uboge Litvance, od vojske posebno hudo prizadete. Ravnokatoliki priobčujejo časopisi krasne uspehe tega zbiranja. Nabralo se je blizu en milijon 300 tisoč frankov. Od tega je dala Nemčija nad en milijon, Nizozemska 200 tisoč, Švica 15 tisoč, dve belgijski mesti Lovanj (Louvain) in Namir (Namur) sta darovali 82 tisoč frankov, vključno temu, da sta sami težko prizadeti od vojske. V resnici lepo spričevalo krščanske ljubezni!

Ruski patrijarhat — obnovljen. Odkar je bil odstavljen ruski car, je bila pravoslavna cerkev takorekoč kakor čreda brez pastirja. Zato je splošni cerkveni zbor ruske pravoslavne cerkve zopet obnovil patrijarhat, ki ga je bil odpravil nekdanji car Peter Veliki. Patrijarh je potemtakem zdaj poglavar ruske cerkve, to se pravi njihov prvi škof. Glavno postavodajavno in vladajočo oblast pa nima morebiti patrijarh kakor n. pr. pri katoličanih papež, ampak redno se shajajoči cerkveni zbor, kateremu je tudi patrijarh dolžan odgovornost. Za patrijarha je bil izvoljen Tihon, nadškof v Moskvi. S tem se je ruska cerkev vsaj na zunaj osvobodila odvisnosti od države, kar je velikanskega pomena tudi za njeno razmerje do katoliške cerkve in posebno do Rima.

Orientalni inštitut. Kakor smo že poročali, so sv. oče papež Benedikt XV. s posebnim pismom ustanovili kardinalsko kongregacijo za orien-

talske cerkve. Zadnji čas so pa sv. oče z novim pismom z dne 15. oktobra 1917 ustanovili še papežev inštitut za proučevanje orientalskih vprašanj. Podrejena je ta nova visoka šola zgoraj omenjeni kardinalski kongregaciji za orientalske cerkve. Namenjena je predvsem duhovnikom, ki delujejo v orientalski cerkvi, ali obenem bo dana prilika tudi pravoslavnim vernikom, da brez vsake vsiljivosti prosto morejo primerjati katoliški nauk s pravoslavnim. Predavalo se bo namreč ondi tudi vse pravoslavno bogoslovje, kakor se podučuje sedaj v pravoslavnih in grško-katoliških orientalskih cerkvah.

»**Naš jedini sin**«. Kdor je delj časa pazno prebiral francoske časopise, ta ni mogel zgrešiti, kako pogosto se rabijo v naznanilih o smrti padlih vojakov besede »naš jedini sin«. Neizmerna bolečina starišev nam govori iz teh besed. Če je težko za stariše, kadar morajo objokovati smrt le enega sina, je pač še mnogo bolj bridko, če je ta sin jedini. S padlimi na bojišču je na tak način uničena bodočnost tisočev in tisočev rodbin, na tak način izumrjejo na jeden mah cele družine. Tukaj vidimo žalostne posledice takozvanega »sistema enega ali dveh otrok« in nazadovanja porodov. Pred vojsko se je ta ohlapnost smela brez strahu priporočati v časopisih in knjigah ne samo na Francoskem, ampak — čeprav ne v toliki meri — tudi v katoliški Avstriji. Brez kazni so se smela inserirati v časnikih gotova sredstva v ta namen. Podpirali so to ohlapnost celo nekateri zdravniki; in vlada je k temu — molčala. Le ena oblast je pred vsemi drugimi vedno in vedno z vso ostroostjo in odločnostjo svarila proti tej razvadi, ki ne greši le zoper božjo postavo, ampak je prepovedana že po naravnem zakonu. Ta oblast je bila katoliška cerkev. Eni so jo zaradi tega zasmehovali, drugi so zmajevali z ramami nad takim nazadnjaštvom in tako »srednjeveško« ostroostjo. Bodo-li tudi sedaj tako delali?

Sv. oče so imenovali kardinala Rossuma za prefekta kongregacije »za razširjanje vere«. Delokrog te kongregacije je zelo obsežen, njej so podrejeni vsi katoliški misijoni. Prejšnji prefekt je bil umrl kardinal Serafini. Kardinal van Rossum je bil papežev zastopnik na Dunaju o priliki evharističnega kongresa l. 1912.

Kapucinska cerkev v Gorici je zdaj že toliko popravljena, da bo mogoče obhajati službo božjo. Begunci se polagoma vračajo. Zaprek je, žal, še mnogo.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

1. pokojni udje **tretjega reda**

1) skupščine nazarske:

Sv. Pavel: Barbara Kač; Rečica: Jera Trepelj; Braslovče: Elizabeta Bu-hovec; Mar. Nazaret: Ana Rakun; Št. Andraž: Andrej Čremožnik, padel na bojišču; Gornji grad: Marija Štorkel; Sv. Frančišek: Marija Novak.

2) skupščine ljubljanske:

Ana Jert, Marija Kanalec, Marija Prebil, Zofija Breznik, Ivana Ogrinc, velečastiti g. Ivan Traven, duhovnik ljubljanske škofije.

3) skupščine novomeške:

Zaplaz: Marija Škoda.

4) skupščine brezjanske:

Mošnje: Neža Ambrožič; gorjanska sk.: Marija Čop, Marjeta Torkar, Marija Marolt, Marjeta Globočnik, Ivana Ambrožič, Marjeta Kunšič, Ivana Porlar.

5) skupščine kamniške:

Kamnik: Marija Lavtar, Ivana Plahutnik, Marija Benkovič; Bučka: Marija Rebol; Podgorje: Anton Bergant, padel na bojišču; Seta: Matej Sovinšek (50 let v III. redu); Dob: Marija Osredkar; Tunice: Katarina Vomberger; Mengeš: Marija Pavlič; Nevlje: Matija Polanšek, Katarina Vrankar; Cerkje: Marija Kotnik, Marija (Elizabeta) Sajevec, umrla kot uršulinka s. Serafina v Ljubljani, doma in v samostanu je goreče ljubila božjega Zveličarja.

6) skupščine studenske na Notranjskem:

Laze: Gregor (Jožef) Maganja, pobožen, dober tretjerednik.

II. pokojni udje **armade sv. Križa**:

Marija Vodeničar in Marija Penca v Kostanjevici. Priporočata se udom armade sv. Križa v molitev

Dalje se priporočajo v molitev:

Oče in sin za srečno vrnitev iz vojske, za zdravje domačih, za Marijino pomoč in obrambo v vsaki dušni in telesni zadevi; za milost spolnjevanja vodila tretjega reda; za blagoslov in ljubezen hišnega zakona; za večni blagor duše vojaka Jožefa, ki je dal življenje za domovino v Albaniji. Š. J. se priporoča v molitev za božjo pomoč, da bi mogel opravljati dolžnosti kot dušni pastir po volji božji in v zveličanje svoje in vernih; za ljubo zdravje, tako potrebno v službi, za potrpežljivost v premnogih nadlogah; za dar pobožne molitve ter da bi našel zgubljeno reč v čast sv. Antonu in presv. Srcu Jezusovemu. Neka dekleta s Koroškega se priporočajo v pobožno molitev, da bi jim Marija sprosila milost, da bi bile sprejete v Marijino družbo in za dar stanovitnosti. Neka oseba svojega brata. Marijin otrok priporoča v molitev koroške Slovence, da bi od dne do dne bolj ljubili presveto Srce Jezusovo in da bi jim to božje Srce naklonilo boljšo bodočnost. Neka oseba. Neki na očeh bolni duhovnik. Neka oseba v čast sv. Jožefu v dober namen. Vsem tretjerednikom bodi priporočen v molitev neki vojak, da bi dosegel milost vere in da ne bi obupal. F. K. priporoča svojega sina pri vojaki, da bi ga Bog obvaroval vsega hudega na duši in telesu na priprošnjo lurške Matere božje, sv. Frančiška Seraf. in sv. Antona Pad., da bi živel po sv. kat. veri, prejemal sv. zakramente in se srečno vrnil domov; enako druga dva sina v Ameriki v čast sv. Jožefu in sv. Frančišku; dalje sebe za zdravje in dušni mir ter da bi se vojska skoro srečno končala. V gorečo molitev se priporoča dijak, sirota brez staršev, da bi po milosti presvetega Srca Jezusovega, na priprošnjo prebl. D. Marije, sv. Jožefa, sv. Antonu Pad. in vernih duš v vicah, zadobil darove sv. Duha, zlasti dar modrosti, umnosti, učenosti, pobožnosti in strahu božjega, da bi pošteno krščansko živel, se odvadil grešne navade, vredno prejemal sv. zakramente ter srečno dovršil učenje v šoli. Štirje vojaki, da bi se srečno, zdravi na duši in telesu, vrnili domov. Vojaki, zlasti tretjeredniki, begunci in umirajoči. Vse prošnje, ki še niso bile uslišane.

Zahvala za uslišano molitev.

Zahvaljujem se iz cele duše presv. Srcu Jezusovemu, Materi božji lurški, sv. Frančišku Seraf. in sv. Antonu Pad. za polajšanje in rešenje iz večletnih silno hudih in težkih duševnih muk, iz katerih nisem upal rešenja; ravno tako se zahvaljujem, da sem pred več leti srečno prestal operacijo na nogi. Franc Kolar, Laze. — Zahvala presv. Srcu Jezusovemu in sv. Antonu za ohranitev dobrega imena v neki zadevi ter za ozdravljenje. M. St., Maribor. — Prisrčna zahvala Mariji, Materi usmiljeni za uslišano molitev v neki

zadevi. Fr. J. — Ko sem slišala od zdravnika in tudi od č. usmiljene sestre v bolnišnici, da zame ni pomoči brez operacije, sem se s trdnim zaupanjem zatekla k trpečemu Jezusu in Mariji sedem žalosti, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu za pomoč ter prosila zdravja, ako je Bogu všeč, da bi še živela: in bila sem uslišana. Ravno tisti dan, ki je bil odločen za operacijo, sem že lahko zapustila bolnišnico. Stotisočkrat hvala za tako hitro pomoč, obenem pa tudi še za veliko drugih milosti! Neža Dragoner, tretjerednica, Maribor. — Obljubljena zahvala. Ko ni bilo nobenega upanja, da bi živina, ki je zbolela, še ostala, sem se s trdnim zaupanjem zatekla k Materi božji, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu za pomoč ter obljubila očitno zahvalo. Bila sem uslišana. Tisočkrat hvala! Helena Trstenjak, tretjerednica od Svetinj pri Ormožu.

Darovi.

Armada sv. Križa. — Darovi udov (armade sv. Križa) za Sv. Deželo v februariju: Roza Ekart, Št. Janž 1960 K; Ivana Goričan, Lancja vas 67-20 K; Jozefa Vadnjal, Zagorje na Krasu 14-40 K; Marija Male, Podvranjca 126-80 K; Terezija Kern, Stiška vas 50 K; Župni urad, Štanga 50 K; Jakob Štrekelj, kaplan, Kostanjevica 37 K; Marija Miholič, Harsliget 16 K; Marija Slana, Ptuj 8 K. — Došlo v Kamnik: Helena Wutej, Globasnica 36 K; Katarina Aleš, Radomlje 10 K; Urh Štuler 2 K; neimenovana v (naši zakristiji) 60-10 K.

Za kitajski misijon: Frančiška Leskovšek, Gornji grad, za odkup kitajskega otroka 20-10 K; neimenovana iz župnije M. Nazaret za odkup dečka in deklice, ki se naj imenujeta Anton in Ana 50 K; Katarina Aleš, Radomlje 4 K; Štefan Jenko, vikar, Podgraje 13 K; Marija Seljak, Dunaj 1 K.

Za afrikanske misijone: Katarina Aleš, Radomlje 3 K; Uršula Kozlevčar, Zatičina, za odkup dečka, ki se naj krsti na ime Jožef 20 K; Jera Hribar, Zatičina 20 K.

Za frančiškanske misijone: Katarina Aleš, Radomlje 3 K; neimenovan 6 K; Joahim Slapnik, vojna pošta 221, 1 K; Julijana Zupanc, Radeče pri Zid. mostu 10 K; Jožef Klekl, žpk, Črensovci (Ogrsko) 100 K.

Za cerkev in samostan v Brežicah: Marija Tavčar, Selca 7 K; Jerica Šuštar, Ljubljana 10 K; J. Pintarič, Sv. Tomaž pri Ormožu 10 K; Ida Kotnik, učiteljica ž. r. d., Selnica ob Dravi 2 K; Marija Globočnik, Trzič 5 K. — Došlo v Brežice: Nabrano v frančišk. cerkvi v Zagrebu 346 K; župljani župnij: Artiče 229 K, Pišce 561 K, Pilštanj 173-40 K, Suhor pri Metliki 70-08 K; Ill. red: Sv. Trojica 100 K, Šmarje pri Ljubljani 80 K; Slovenke v Šleziji 138 K.

Za prospeh »ročnega dela«: Preč. g. Val. Majar, vpok. župnik, M. Izlake 20 K.

Za kruh sv. Antona: I. iz Novecerkve 10 K.

Vsem dobrotnikom: Bog plačaj z večnimi darovi!

